Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 231 (4926).
15 ОКТЯБРЬ 1982 й.
ЖУМА

Газета 1966 йил 1 январдан чиқа бошлади
Баҳоси 3 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ЗАФАР МУБОРАК, ПОЙТАХТ ОБЛАСТИНИНГ ОЛТИН ҚЎЛЛИ ЗАРШУНОСЛАРИ!

• Тошкент области пахтакорлари республикамиз областлари ичида биринчи бўлиб пахта тайёрлаш давлат планини бажардилар. • Она-Ватанга 430 минг тоннадан зиёд «оқ олтин» армуғон этилди

ТИНЧЛИК ВА ТАРАҚҚИЁТ УЧУН!

ДЎСТЛИК ВА ҲАМЖИҲАТЛИК ВАЗИЯТИДА

14 октябрь куни Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилоти президиуми мажлисининг қатнашчиларини КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов қабул қилди. Ўзбекистон ССР раҳбарлари, республиканинг барча меҳнаткашлари номидан у меҳмонларни самимий табриклади ҳамда мажлиснинг барча қатнашчиларини иш муваффақиятли тугаллангани билан қутлади.

Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилоти президиумининг мажлиси амалий ва дўстона вазиятда ўтганлигидан хурсандмиз, деб уқтирди Ш. Р. Рашидов. Империализмга ва реакцияга қарши курашнинг актуал масалалари муҳокама қилинди, барча тинчликсевар кучларни янада жипслаштириш йўллари белгиланди. Биз Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилотининг Советлар мамлакатининг, ёш мустақил давлатларнинг, тинчлик, озодлик, ҳамкорлик ва социал тараққиёт мақсадини кўзловчи барча кучларнинг фаолиятига юксак баҳо берилганлигининг шоҳиди бўлдик. Бу нарса бизга илҳом бахш этади ҳамда халқлар бирдамлиги, бирлиги ва қардошлиги алоқаларини янада мустаҳкамлаш, тинчлик, кескинликни юмшатиш ва қуролсизланиш йўлидаги куч-ғайратларни кўпайтириш мажбуриятини юклайди. Бугун қабул этилган жуда муҳим ҳужжатлар Осиё ва Африка халқларининг ҳаётий манфаатларига, барча антиимпериалистик кучларнинг бирлиги ва жипслиги манфаатларига, халқлар озодлиги ва хавфсизлиги, ер юзида мустаҳкам тинчлик манфаатларига пишиқ-пухта хизмат қилади.

Биз Ўзбекистонда Осиё ва Африка мамлакатларининг таниқли давлат, сиёсат ва жамоат арбобларини, ўзларининг бутун умрини эски ва янги мустамлакачиликка қарши курашга бағишлаган кишиларни, жуда катта қийинчиликлар ва маҳрумликларга қарамай ўз мамлакатлари ва халқларининг энг яхши келажаги учун, бутун инсониятнинг порлоқ эртанги куни учун қунт ва сабот билан курашаётган кишиларни қабул этишдан ғоят мамнун бўлдик. Ўзбекистонга келганингиз учун ҳаммангизга кўпдан-кўп раҳмат. Буни биз улуғ Ленин мамлакатига, қаҳрамон совет халқига нисбатан дўстлик, муҳаббат ва ишонч туйғуларининг яна бир ёрқин намоён бўлиши деб биламиз.

Ҳозир Ўзбекистон совет халқларининг қардошлик оиласида катта ва қувончли байрам — СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига ҳозирлик кўрмоқда. Бу байрамни яхши кайфият билан, ўз бурчини бажо келтирганлик туйғуси билан кутиб олмоқда. Биз хўжалик ва маданий қурилишнинг ҳамма участкаларида катта муваффақиятларга эришдик.

Ш. Р. Рашидов республика социал-иқтисодий ривожининг энг муҳим моментларига тўхталиб ўтди. Ўзбекистон жаҳонга улуғ олимлар, мутафаккирлар ва маърифатпарварларни етиштириб берган, ўз халқининг даҳоси билан ажойиб меъморчилик ёдгорликлари ва бошқа ўлмас обидалар яратган кўп асрли тарихга ва қадимий маданиятга эга бўлган ўлкадир. Аммо ўтмишда шу бойликларнинг ҳаммаси жуда оз кишиларнинг мулки эди. Улуғ Октябрь социалистик революциясигина халқнинг қолоқлиги ва ҳуқуқсизлигига абадий барҳам берди, ўлканинг социал-иқтисодий, сиёсий равнақига асос солди.

Эндиликда Ўзбекистон ССР — совет халқлари оиласидаги тенг ҳуқуқли республикаларнинг бири, ҳар тарафлама ривож топган ва гуллаб-яшнаган республикадир. Кўп миллатли Совет давлатида олтмиш йил мобайнида асрларга тенг йўл босиб ўтилди. Ўзбекистон меҳнаткашлари КПСС XXVI съезди тарихий режаларини муваффақиятли равишда амалга ошириб, иқтисодий ва социал ривожланишда тобора янги-янги чўққиларга кўтарилмоқда. Республика саноати дунёнинг етмиштадан кўпроқ мамлакатига маҳсулот экспорт қилмоқда. Бир неча йиллар мобайнида деҳқонлар олти миллион тоннадан ошириб пахта тайёрламоқдалар. Ўзбекистон мамлакатнинг асосий пахта базаси бўлиб қолди. Барча совет кишилари қатори республика меҳнатчилари ҳам партия ўз Марказий Комитетининг май Пленумида тасдиқлаган Озиқ-овқат программасини рўёбга чиқаришга муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Маориф, фан, соғлиқни сақлаш соҳасида, халқнинг турмуш маданиятида, халқ фаровонлигини оширишда жуда катта ўзгаришлар содир бўлмоқда.

Ўзбекистон меҳнатчилари кўп миллатли оиласининг ўнинчи беш йилликдаги муваффақиятлари Ватаннинг олий мукофоти — учинчи Ленин ордени билан тақдирланди. Бу мукофотни республикага шонли ленинчи партиямиз билан Совет давлатининг раҳбари, замонамизнинг атоқли сиёсий ва давлат арбоби Леонид Ильич Брежнев топширганлиги жуда қувончли бўлди. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг орден топшириш пайтида берган тавсиялари ва кўрсатмалари меҳнаткашлар учун жанговар ҳаракат программаси бўлиб қолди.

Бизнинг ҳамма ютуқларимиз — партия билан давлат доно миллий сиёсатининг бевосита натижасидир, барча совет халқлари дўстлиги, бирлиги ва жипслигининг бевосита натижасидир. Бинобарин, партия тарбиялаб вояга етказган янги совет кишиси, ватанпарвар инсон, интернационалист инсон зафарларимизнинг мезони, рўй берган жамики социал, иқтисодий ва маданий ўзгаришларнинг кўрсаткичидир.

Биз совет кишилари тинч бунёдкорлик меҳнати билан шуғулланмоқдамиз. Биз урушга нафрат билан қараймиз. Ҳозир партиямиз, халқимиз учун, қолаверса планетадаги барча халқлар учун тинчликни қаттиқ туриб ҳимоя қилишдан ҳам муҳимроқ вазифа йўқ. Леонид Ильич Брежнев КПСС XXVI съезди минбаридан шу гапни айтди. Барча совет кишилари ҳам шуни ўйлайдилар ва шу фикр билан яшайдилар. Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилоти президиумининг ҳозиргина муваффақиятли тугаган мажлиси ҳам шу мўътабар мақсадларга бағишланди. Президиум қабул этган ҳужжатлар, Осиё ва Африка халқлари бирдамлигининг олижаноб принциплари, мақсадлари ва амалий қадамлари планетанинг ҳамма жойларида астойдил маъқуллаб кутиб олинишига ва қўллаб-қувватланишига бизнинг ишончимиз комил.

Инсониятнинг ҳозирги куни ва келажагини Ленинсиз ва ленинизмсиз тасаввур этиб бўлмайди. Ленин ғоялари бутун инсониятнинг истиқбол йўлини, янги ғалабаларга эришиш йўлини, эксплуатация ва зулмдан батамом халос бўлиш йўлини, мустаҳкам тинчлик, улуғ социализм ишининг тантанаси йўлини ёритиб турибди.

Ш. Р. Рашидов Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилотига Тошкент чинни заводининг усталари ясаган гулдонни тортиқ қилди.

Учрашувда сўзга чиққан Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилотининг Бош секретари Абдил Раззоқ Нури, Гвинея—Бисау Республикаси делегациясининг бошлиғи Алешандри Коррейа, Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилотининг вице-президенти, Осиё ва Африка мамлакатлари бирдамлиги Совет комитетининг раиси ёзувчи Мирзо Иброҳимов кўрсатилган иззат-икром учун, Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилоти президиумининг XI мажлиси самарали ишлашига жуда яхши шароитлар яратиб берилганлиги учун самимий миннатдорчилик билдирдилар.

Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилоти президиумининг ҳозирги мажлиси олдига қўйилган вазифалар тўла-тўкис ҳал этилганлиги нутқларда уқтириб ўтилди. Осиё, Африка, ер юзидаги барча қитъалар эрксевар халқларининг душмани битта, у ҳам бўлса ўтакетган реакцион, агрессив ташқи сиёсат ўтказаётган Рейган маъмурияти руҳлантириб турган империализмдир. Фаластин ва Ливан халқларига қарши қонли ёвузликлар қилаётган Исроилга, ирқчилик ва апартеидни авж олдираётган Претория режимига, Лотин Америкаси мамлакатларидаги ҳарбий диктатураларга қутқу солиб турган айни Америка империализмидир. Айни Америка империализми қуролланиш пойгасини кучайтирмоқда, халқаро кескинликни юмшатишга тўсқинлик қилиб, бутун дунёда тинчликка реал хавф солмоқда.

Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилоти президиумининг Тошкентдаги мажлисида бундан буёнги фаолиятнинг йўналиши — империализмга қарши бўлиб турган барча кучларни янада маҳкамроқ жипслаштириш, миллий озодлик ҳаракатларини социалистик лагерь кучлари билан, капиталистик давлатлардаги тараққийпарвар кучлар билан бирдамлик ҳаракатининг муштарак олижаноб идеаллари ва мақсадлари йўлида бирлаштириш кераклиги аниқ белгилаб берилди. Ленин ва Улуғ Октябрь ватани — Совет Иттифоқи тинчлик сиёсатини ўтказишда, миллий озодлик ва социал тараққиёт учун курашувчи халқларни қўллаб-қувватлашда изчиллик намунаси бўлиб хизмат қилмоқда. Бутун тараққийпарвар инсоният Совет Иттифоқи ташкил этилганлигининг шонли 60 йиллигини нишонлашга ҳозирлик кўрмоқда.

Учрашувда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари О. У. Салимов, КПСС Марказий Комитетининг сектор мудири Г. В. Шумейко, КПСС Марказий Комитетининг масъул ходими В. Н. Матузов, Осиё ва Африка мамлакатлари бирдамлиги Совет комитети раисининг ўринбосарлари А. С. Дзасохов, А. В. Софронов иштирок этдилар.

(ЎзТАГ).

СОВЕТ ХАЛҚИГА ТАБРИК

Биз, Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилоти президиумининг Тошкентда ўтказилган XI сессиясига тўпланган 64 мамлакат миллий озодлик ҳаракатлари, революцион-демократик партиялари ва бошқа ижтимоий-сиёсий кучларининг, шунингдек 15 та халқаро ташкилотнинг намояндалари Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 60 йиллиги арафасида совет халқини астойдил табриклаймиз.

Халқлар дўстлиги ва қардошлиги илғор ғояларини ўзида мужассамлаштирган кўп миллатли Совет давлатини барпо этиш ва ривожлантиришнинг тарихий тажрибаси турли миллат ва элатларнинг тенг ҳуқуқлилиги, ҳамкорлиги ва ўзаро ёрдами принциплари изчиллик билан амалга оширилиши уларга ҳамма шаклдаги жабр-зулмдан очиқ-ойдин халос бўлиш имкониятини таъминлаб беришини тасдиқлаб турибди.

Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ҳаракатининг вакиллари халқларнинг озодлик ва мустақиллик учун одилона курашини Совет Иттифоқи изчиллик ва қатъият билан қўллаб-қувватлаб келаётганини юксак қадрлайдилар. Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар билан дўстлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлаш, жаҳон социализми кучларини, миллий озодлик ва ишчилар ҳаракатини жипслаштириш мазлум халқларни тўла-тўкис ва узил-кесил озод қилиш, мустаҳкам тинчлик ва хавфсизликни қарор топтириш учун тараққийпарвар кучлар муваффақиятли курашининг ҳал қилувчи омили эканига ишончимиз комил.

Халқаро антиимпериалистик, демократик ҳаракатнинг муҳим қисми бўлган Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ҳаракати Совет давлатининг тинчликсевар ташқи сиёсатини юксак баҳолайди, бу сиёсат қуролсизланишга ва халқаро кескинликни юмшатишга қаратилган конкрет тадбирлар билан доимо мустаҳкамланиб бораётганлигини уқтиради.

Совет Иттифоқининг ядро қуролини биринчи бўлиб ишлатмаслик тўғрисидаги тарихий баёнотини, шунингдек НАТО ва Варшава Шартномаси ҳаракат доирасини Осиё, Африка ва Лотин Америкасига ёймаслик тўғрисидаги таклифни халқлар астойдил қўллаб-қувватладилар.

80-йиллар учун Тинчлик программаси, Совет Иттифоқининг янги тинчлик ташаббуслари амалга оширилиши озодликка чиққан мамлакатларни империализм ҳамлаларидан ҳимоя қилишга, Осиё ва Африка халқларининг иқтисодий ҳамда социал тараққиёти учун қулай шарт-шароитлар яратишга кўмаклашишига аминмиз.

Биз улуғ совет халқига ва шахсан атоқли сиёсий ва давлат арбоби Леонид Ильич Брежневга халқлар дўстлиги, Ер юзида тинчлик ва тараққиётнинг порлоқ, олижаноб идеалларини рўёбга чиқаришда янгидан-янги муваффақиятлар тилаймиз.

ХАЛҚЛАРНИНГ БИРДАМЛИГИ—ЕР ЮЗИДА ТИНЧЛИКНИ САҚЛАШ ГАРОВИ

Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилоти президиумининг Тошкентда ўтказилган XI мажлиси ўз ишини тамомлади.

14 октябрь куни бўлиб ўтган якунловчи мажлис қатнашчилари халқаро аҳволнинг актуал проблемаларини, африкалик ва осиёлик халқларнинг бирдамлик ташкилоти мақсадларини рўёбга чиқариш, барча регионлардаги можароларни одилона ва ҳар тарафлама бартараф этишга эришиш учун курашда уларнинг бирлигини мустаҳкамлаш вазифаларини муҳокама қилдилар. Халқларнинг қуролсизланиш, ялпи тинчлик ва хавфсизлик учун, империализм ва янги мустамлакачилик кирдикорларига қарши курашига алоҳида эътибор берилди.

Жамоатчиликнинг қуролланиш пойгасини тўхтатишга ва қуролсизланишга қаратилган урушга қарши ҳаракати масалалари кейинги вақтларда бирдамлик ташкилоти ва унинг кўпгина миллий отрядлари кўп қиррали фаолиятида марказий ўрин олаётганлигидан Осиё ва Африка мамлакатлари бирдамлиги Совет комитети раисининг биринчи ўринбосари А. С. Дзасохов чуқур мамнуният изҳор этди.

Ядро уруши хавфини тугатиш учун, қуролсизланиш ва тинчлик учун жамоатчилик ҳаракати илгари ҳеч қачон бу қадар кенг кўлам касб этмаган ва ҳозиргидек самарадор бўлмаган эди.

Урушга қарши жаҳоншумул ҳаракатнинг сафларида совет жамоатчилиги зўр ғайрат билан серқирра ишлар қилмоқда. Чунончи, шу йил май-июнь ойларида урушга қарши ўтказилган умумжаҳон кампания даврида Совет Иттифоқида ўтказилган 20 мингдан ортиқ оммавий йиғилиш, юриш ва намойишда 60 миллиондан кўпроқ киши қатнашди. Ҳозир СССРда БМТ Бош Ассамблеясининг Нью-Йоркда ўтказилаётган навбатдаги сессияси номига ёзилган мурожаатномага имзо тўплашга бағишланган умумхалқ ҳаракати авж олиб бормоқда.

Урушга қарши ҳаракат сафларида жуда кенг аҳоли табақалари, юз миллионлаб кишилар, шу жумладан, Осиё ва Африка мамлакатларидаги кишилар иштирок этаётганлиги бу ҳаракатнинг ҳозирги босқичига хос энг муҳим хусусият эканлиги мажлисда уқтириб ўтилди. Ҳозирги замоннинг бу энг оммавий ҳаракати қатнашчилари турли миллий-этник группаларга мансублигига ҳамда турли сиёсий, мафкуравий ва диний эътиқодлар ҳамда қарашларга амал қилишига қарамай, бу ҳаракат тинчликка реал хавф солаётган ҳозирги АҚШ маъмурияти ва НАТОнинг муайян доиралари ўтказаётган урушқоқлик йўлига қаршилиги очиқ-равшан кўриниб турибди.

Мажлис қатнашчилари кейинги бир йил мобайнида Совет Иттифоқи бир қанча жуда муҳим ва конкрет тинчлик ташаббусларини ўртага қўйганлигини таъкидладилар. Ядро қуролини биринчи бўлиб ишлатмаслик тўғрисида ихтиёрий равишда, Совет давлатининг бир ўзи олган мажбурият шу ташаббуслар жумласига киради. Ўртоқ Л. И. Брежнев БМТ Бош Ассамблеясининг қуролсизланишга бағишланган иккинчи махсус сессияси қатнашчиларига йўллаган мактубида шу мажбуриятни маълум қилди. Бироқ, на АҚШ маъмурияти, на НАТО мамлакатларининг бошқа тегишли доиралари шу вақтгача Совет Иттифоқи намойиш этган мана шу холис ниятга ижобий баҳо берганлари йўқ. Уларнинг ташаббус ва таклифлари бутунлай бошқа, мутлақо қарама-қарши соҳага — қуролланиш пойгасига қамчи босиш, оммавий қирғин қуролининг янги, янада хатарли системаларини яратиш ва ишлаб чиқаришга қаратилган.

Ирқчи ЖАРнинг Африка жанубидаги агрессив ҳаракатларига зарба бериш сингари вазифалар халқаро жамоатчиликнинг урушга қарши ҳаракатлари ўзанида турибди. Африка-Осиё воқелигининг мана шу ва бошқа зарур проблемалари юзасидан бирдамлик ташкилоти равшан сиёсий позицияни эгаллаб, конкрет ҳаракат программасини ишлаб чиққан. Бу проблемалар ривожланаётган мамлакатлар халқларининг туб ҳаётий манфаатларига мос келадиган, халқаро кескинликни юмшатишга кўмаклашадиган тарзда ҳал этиладиган кунни биргаликда куч-ғайрат сарфлаб яқинлаштириш зарурлигини нотиқлар таъкидлаб ўтишди.

Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилоти президиумининг XI мажлиси қатнашчилари якунловчи мажлисда бир қанча муҳим ҳужжатларни якдиллик билан қабул қилдилар. Улар орасида Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилотининг бош декларацияси, Фаластин ва Ливанга доир баёнот, Яқин Шарққа, Осиё, Африкага, Ҳинд океанига доир резолюциялар, қўшилмаслик ҳаракатига мурожаатнома, қуролсизланиш проблемалари ва урушга қарши ҳаракат хусусидаги резолюция бор.

Совет халқига мактуб, шунингдек, Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилотининг 25 йиллиги муносабати билан мурожаатнома ҳам якдиллик билан қабул этилди.

Мажлис Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилотининг келгуси даврга мўлжалланган ҳаракат программасини ишлаб чиқди.

* * *

Ҳозирги Осиёнинг энг муҳим проблемаларига бағишланган матбуот конференцияси бўлиб ўтди. Кампучия Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги комитетининг Бош секретари Чум Бун Ронг, Афғонистон тинчлик, дўстлик ва бирдамлик ташкилотининг вице-президенти Сарбулан, Непал Африка-Осиё халқлари бирдамлиги комитети президиумининг аъзоси Дикшит Маданмани, Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилоти бош секретарининг ўринбосари Читта Бисвас (Ҳиндистон), Шри Ланка Африка-Осиё бирдамлиги уюшмасининг вице-президенти, парламент аъзоси Дармалингам, Лаос Африка-Осиё бирдамлиги комитетининг аъзоси Пхо Некео Кхамун шу қитъа халқларининг кучайиб бораётган бирлиги тўғрисида, уларнинг озодлик ва мустақиллик учун, империалистлар билан гегемончиларнинг кирдикорларига қарши кураши ҳақида гапирдилар. Улар журналистларнинг Осиё мамлакатларидаги бирдамлик ташкилотининг отрядлари қитъа мамлакатлари ўртасида яхши қўшничилик муносабатлари ўрнатиш ва мустаҳкамлаш, ер куррасининг ҳамма қалтис нуқталаридаги кескинликни юмшатиш соҳасида сарфлаётган куч-ғайратлари тўғрисидаги саволларига жавоб қайтардилар.

(ЎзТАГ).

ПАХТАЗОРДАН ДАРАКЛАР

14 октябрь эрталабга қадар республикамиз қабул пунктларига 4 миллион 33 минг 928 тонна хом ашё, шу жумладан 292042 тонна ингичка толали ипак пахта етказиб берилди. Пахта териш агрегатлари бункерларидан 1 миллион 977 минг 267 тонна «оқ олтин» тўкилди.

Пахтазорларда йиғим-терим ишларини кучайтирайлик! Юбилей йилида 6 миллион тонналик Ўзбекистон «оқ олтин»ини топшириш бўйича зиммамизга олинган план ва мажбуриятларимизни муддатидан илгари адо этиш учун социалистик мусобақа байроғини тобора баланд кўтарайлик!

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони

СССР ҚУРИЛИШ, ЙЎЛ ВА КОММУНАЛ МАШИНАСОЗЛИГИ МИНИСТРЛИГИНИНГ ТОШКЕНТ ЭКСКАВАТОР ЗАВОДИНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАХРИЙ ЁРЛИҒИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Меҳнатда эришган муваффақиятлари, мамлакатимизда экскаваторсозликни ривожлантиришга қўшган катта ҳиссаси учун ҳамда ташкил этилган кунига 50 йил тўлиши муносабати билан **Тошкент экскаватор заводи** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
И. УСМОНХЎЖАЕВ.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Г. ҲАЙДАРОВА.

Тошкент шаҳри,
1982 йил, 14 октябрь.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми завод давлат плани ва социалистик мажбуриятларини бажаришга катта ҳисса қўшганлиги, жамоат ҳаётида актив иштирок этганлиги учун ҳамда Тошкент экскаватор заводи ташкил этилган кунга 50 йил тўлиши муносабати билан бош технолог ўртоқ Василий Алексеевич **Бодровга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган инженер»**, штамповкачи Валихўжа **Азимхўжаев** ва цех бошлиғи Анатолий Павлович **Шестак** ўртоқларга **«Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган саноат ходими»** фахрий унвонларини берди.

Тошкент экскаватор заводи ходимларидан бир группаси Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

КЎРИШГУНЧА ХАЙР, КОСМИК БИРОДАРЛАР!

Космик экипаж аъзолари Совет — Француз космик эксперименти муваффақиятли тугалланиши шарафига зарб этилган эсдалик медалини тошкентликларга тортиқ қилдилар. Космик экспедиция қатнашчилари тўрт кун мобайнида Ўзбекистон ҳаёти билан танишдилар.

— Республикангизда ўтказилган ҳар кун дўстлик белгиси билан нишонланди, — деди Франция космик тадқиқотлар миллий марказининг бош директори Юбер Берцмейер. — Ҳозир планета халқларини бирлаштириб турган кўприклар орасида фан-техника тараққиёти муҳим ўрин олади.

— Саноат, қишлоқ хўжалиги, фан ва маданиятни ривожлантиришда Ўзбекистон катта тараққиётга эришганлигини айтмасдан ўтиб бўлмайди, — деди Франциянинг биринчи космонавти Жан-Лу Кретьен. — Зилзиладан сўнг қад кўтарган кўркам кўп қаватли Тошкент бунинг далилидир.

— Ғайрат-шижоат ва ўзаро ёрдам — совет-француз экипажини космик юксакликларга кўтарган қанотлар бўлди, — деди Франция космик тадқиқотлар миллий маркази «Космонавт» лойиҳаси раҳбарининг ўринбосари Лорен Браак. — Ғайрат-шижоат ва ўзаро ёрдам ер юзидаги кишилар ҳаётини анчагина ўзгартириши, уни бахтли ва қувончли қилиши мумкин.

Космик экспедиция қатнашчилари — совет космонавтлари В. Жонибеков, А. Иванченков, биринчи француз космонавти Ж.-Л. Кретьен, уларнинг дублерлари Л. Кизим, В. Соловьев, П. Бодри, СССРнинг космонавт-учувчиси А. Елисеев, Ю. А. Гагарин номли космонавтлар тайёрлаш марказининг, «Интеркосмос» кенгашининг, Учишни бошқариш марказининг, Франция космик тадқиқотлар миллий марказининг вакиллари 14 октябрда Тошкентдан Волгоградга жўнаб кетдилар. Аэропортда меҳмонларни Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари М. Т. Турсунов, жамоатчилик вакиллари кузатиб қолдилар. (ЎзТАГ).

РЕДАКЦИЯМИЗ МЕҲМОНИ

Кеча «Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталарининг редакциясига Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилоти президиуми XI мажлиси иштирокчиси, руминиялик журналист Кречун Ионеску ташриф буюрди. «Лумея» («Ер юзи») журнали бош редакторининг ўринбосари сифатида ишлаган ҳолда у Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги Румыния миллий комитети лигасининг аъзосидир.

Меҳмон редакция коллективига Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилоти президиуми XI мажлисининг ишлари ҳақида, Руминиянинг халқларнинг тинчлик ва хавфсизликни таъминлаш, озодлик ва тараққиёт учун, ирқчилик ва апартеидга қарши курашидаги иштироки ҳақида сўзлаб берди.

К. Ионеску Тошкент «Оқшом» газеталари коллективининг фаолияти билан қизиқди, руминиялик журналистларнинг ишлари ҳақида ҳикоя қилиб берди.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ АҲОЛИСИ ДИҚҚАТИГА!

Меҳнаткашларни пахта теримига олиб боришга маршрутларга қатновчи автобусларни кенг жалб этиш муносабати билан 1982 йил 14 октябрдан 17 октябргача автобусларнинг анчагина қисми ҳашарчиларни ташишга жалб этилади ва шаҳар маршрутларида автобусларнинг сони кескин камаяди.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети шаҳар пассажир транспортининг барча турлари ишини координация қилиш ва ривожлантириш бошқармаси.

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

● Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилоти президиумига Румыния Социалистик Республикаси Президенти Николае Чаушеску дан табрикнома келди.

● Эфиопия Муваққат ҳарбий-маъмурий кенгашининг ва Эфиопия Меҳнаткашлар партияси ташкилот комиссиясининг раиси Менгисту Хайле Мариам 14 октябрь куни Москвадан Минскка жўнаб кетди. У КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг таклифига биноан дўстона амалий визит билан Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турибди.

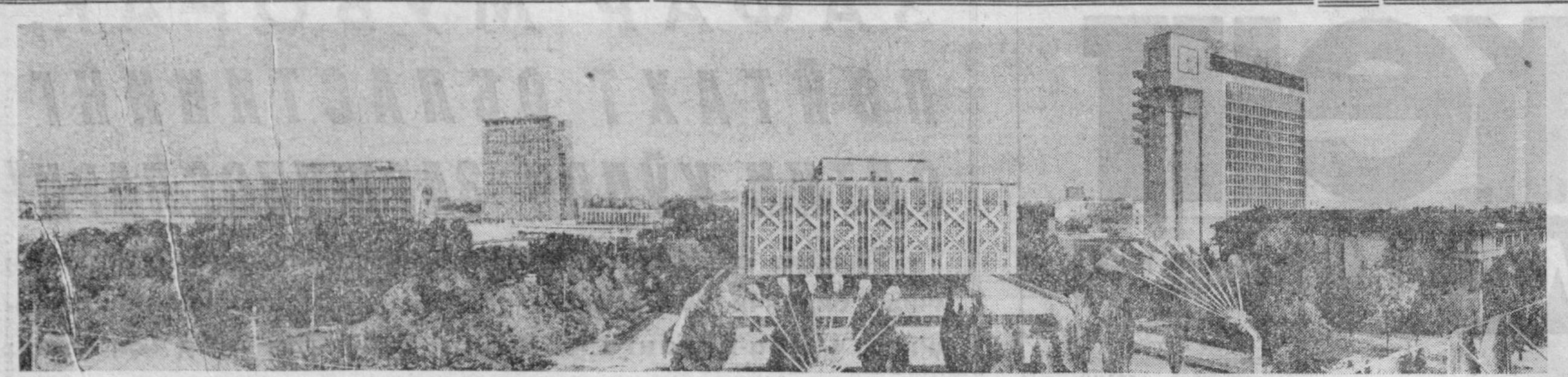

● ТОШКЕНТ АҲОЛИСИ — 1.928 МИНГ КИШИ. 1966 ЙИЛДА, ЗИЛЗИЛА АРАФАСИДА ШАҲАРДА 1.209,2 МИНГ КИШИ ЯШАР ЭДИ.

● ШАҲАР САНОАТИ ТОВАР МАҲСУЛОТ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БУЙИЧА ТУҚҚИЗ ОЙЛИК ПЛАННИ 102,2 ПРОЦЕНТГА БАЖАРДИ. 54,9 МИЛЛИОН СУМЛИК ҚУШИМЧА МАҲСУЛОТ ИШЛАБ ЧИҚАРИЛДИ. ИШЛАБ ЧИҚАРИШ УТГАН ЙИЛНИНГ ШУ ДАВРИГА НИСБАТАН 5,5 ПРОЦЕНТ УСДИ.

ВАЙРОНАЛАРДАН ҚАЙТА ТИКЛАНГАН, ЮКСАК ДАРАЖАДА РИВОЖЛАНГАН ИНДУСТРИЯ ВА КАТТА ФАН ШАҲРИ, УЛКАН МАДАНИЯТ МАРКАЗЛАРИДАН БИРИ, ЁЗУВЧИЛАР ВА КИНЕМАТОГРАФИЯЧИЛАРНИНГ ЭНГ КАТТА ЖАҲОН АНЖУМАНЛАРИ УТКАЗИЛАДИГАН ЖОЙ БУЛМИШ ТОШКЕНТ СССР ХАЛҚЛАРИ ҚАРДОШЛИГИ ВА ДЎСТЛИГИНИНГ ИНСОН ҚУЛИ БИЛАН БУНЁД ЭТИЛГАН РАМЗИ БЎЛИБ, ИТТИФОҚДОШ РЕСПУБЛИКАЛАРНИНГ ПОЙТАХТЛАРИ ТУРКУМИДА ШАРҚ ЮЛДУЗИ КАБИ ПОРЛАБ ТУРИБДИ.

Л. И. БРЕЖНЕВ.

60

ТОШКЕНТ

● Бир кунда Тошкентда 95 та трактор, 38 та пахта териш машинаси, 519 минг сўмлик трикотаж, 302 минг сўмлик мебель, 86,6 минг сўмлик чинни идишлар ва бошқа кўплаб маҳсулотлар ишлаб чиқарилади.

● Тошкентда 19 та олий ва 36 та ўрта-махсус ўқув юртлари, 323 та умумий таълим мактаблари, 96 та илмий-тадқиқот ва лойиҳа-конструкторлик муассасалари бор.

● 1966 йилдан бери деярли 14 миллион квадрат метр турар жой майдони ишга туширилди. Зилзилага қадар эса бутун уй-жой фонди 9,7 миллион квадрат метрни ташкил этган.

ДЎСТЛИК ВА ТИНЧЛИК ШАҲРИ

Воҳид КОЗИМОВ,
Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси

Тошкент ҳақида гапирганда, айниқса, СССРнинг 60 йиллиги арафасида, хаёлга энг аввало унинг таржимаи ҳолидаги шонли саҳифа — қайта тикланиш даври келади. Чунки шаҳарни тиклаш даврида намоён бўлган умумхалқ жасоратини миқёси жиҳатидан партиямиз Турксиб, Урал-Кузбасс қурилишлари ва қўриқ ерларни ўзлаштиришга тенглаштирди.

Шуниси диққатга сазоворки, Ўзбекистон пойтахтида бутун-бутун турар жой массивлари «Москва», «Ленинград», «РСФСР» (улар ичида эса — «Волгоград», «Свердловск», «Тула», «Қозон» ва бошқа кварталлар) деб аталади. Тошкентда Украина, Белоруссия, Қозоғистон, Грузия, Латвия ва мамлакатимизнинг бошқа қардош республикалари номи билан аталадиган микрорайонлар ҳам бор.

Дунёда табиий офатлардан зарар кўрган шаҳарлар оз эмас. Уларнинг кўпчилигида ўнлаб йиллар, баъзан эса бир умр табиатнинг жиловланмас кучлари қолдирган излар сақланиб қолади. Аммо Тошкентга бир назар солинг! Беихтиёр ўртоқ Л. И. Брежневнинг зилзила рўй берган кунда, яъни 1966 йил 26 апрелда Ўзбекистон пойтахтига учиб келган заҳотиёқ шаҳар активида сўзлаган, сўнмас ленинча оптимизм ва эркин халқнинг буюк бунёдкорлик қудратига ишонч туйғуси билан йўғрилган сўзларини эсламаслик мумкин эмас. Ўшанда у Тошкентни икки йилдан кейин янги қиёфада, келажакнинг йирик шаҳрига замин бўладиган меъморий қиёфада кўришга ишонч билдирган эди.

Бу сўзлар рўёбга чиқди. Барча қардош республикалар, бутун совет халқининг самимий қўллаб-қувватлаши ва чин дилдан иштироки туфайли ана шундай бўлди. Бугун эса ўша келажак шаҳри кўз олдимизда жонланиб турибди. Уни тошкентликлар, шаҳар қурувчилари барпо этмоқдалар. Унда Урта Осиё миллий анъаналари ва шаҳарсозликнинг замонавий ютуқлари уйғунлашиб кетган. У кенг, қуёш нурларига кўмилган, ўзига хос такрорланмас меъморий услубга эга. Шаҳар 18—23 қаватгача бўлган бинолар билан безанди. «Ўзбекистон» ва «Москва» меҳмонхоналари, Министрликлар уйи шулар жумласидандир.

Албатта шаҳар меҳнаткашлари, халқ депутатлари ҳали кўп иш қилишлари керак. СССР юбилейини муносиб кутиб олиш бўйича социалистик мусобақада эришилган ишлаб чиқариш ва капитал қурилиш ҳажми бўйича нисбатан юксак кўрсаткичларга қарамай, саноатда, шаҳар хўжалигида, аҳолига хизмат кўрсатишда ҳали нуқсонларимиз йўқ эмас. Шунинг учун ҳам байрамолди тайёргарлигини биз ҳал қилинмаган проблемаларга диққатимизни жалб этиш учун берилган қўшимча имконият деб қарамоқдамиз. Чунки бунга катта асосларимиз бор. Ахир тошкентликлар ўз мамлакатларидан, турмуш тарзларидан ифтихор туйғуси билан ўз шаҳарларига боқиб шундай дейдилар: ленинча халқлар дўстлиги ва қардошлигининг қудратли бунёдкор кучи мана шу эмасми! Бу бизнинг демократиямиз, пролетар интернационализмининг ҳаётбахш қудратига ёрқин мисолдир!

Бу қудрат тобора куч олиб, янги шаклларда намоён бўлмоқда. 1966 йилдан буён шаҳарнинг иқтисодий потенциали деярли икки баравар кўпайди. Керак бўлиб қолганда тошкентликлар зилзиладан зарар кўрган Доғистон ва Қирғизистон шаҳарларига ёрдам қўлини чўздилар. Мамлакатимизнинг барча республикалари меҳнаткашлари қатори улар Ноқоратупроқ ерларда, Ғарбий Сибирда, БАМда меҳнат қилмоқдалар. Тошкент қурилишларида эса биз яна қадимги ҳамкорларимиз ва дўстларимизни кўрмоқдамиз.

Ҳамма гап шундаки, Шимоли-Шарқ томонга янги метро йўли тушиши муносабати билан Пушкин кўчаси қайтадан қурила бошлади. Ҳ. Олимжон майдонида 21 қаватли турар жой бинолари комплекси барпо этишга қарор қилинган. Бу соҳада кимнинг тажрибаси кўп! Албатта, москваликларники-да! Шунда КПСС Москва шаҳар комитети ва Моссовет ташаббуси билан таниш адрес бўйича Тошкентга Ватанимиз пойтахтидан лойиҳачилар етиб келдилар. Улар ортидан Ленин орденли «Главмосстрой»нинг 700 қурувчиси ҳам келди. Улар тошкентлик инженерлар ва қурувчилар билан ҳамкорликда «Москва» квартали билан ёнма-ён, гўё уни давом эттириб, бир неча ой ичида бутун комплексни барпо этдилар. Бу қурилиш СССРнинг 60 йиллигига бағишланди.

Яна миннатдор тошкентликларнинг тилида Москва қурувчиларининг номлари такрорланиб қолди. Улардан фақат баъзиларинигина айтиб ўтаман: катта прораблар Юрий Гладилин ва Владимир Кибальников, бригадирлар Виктор Бичков ва Александр Горской, монтажчилар Алексей Сергунин, Виктор Молчанов ва Михаил Картошкин, газ ва электр пайвандчилар Валентин Слесарчук, минорали кран машинисти Иван Процко, «Мосжилстрой» 220-бошқармасининг бошлиғи Григорий Штаньков...

1983 йилда Тошкент ўзининг 2000 йиллигини нишонлайди. Шаҳар тарихида шонли саҳифалар оз эмас. Аммо унинг олтин даври албатта бугунги кунида ва келажагида. Оғир 20-йилларда Тошкент «Нон шаҳри» деб аталди. Улуғ Ватан уруши йилларида эса вақтинча ўз уйидан ажралганларга бошпана берди. Бугунги Тошкент чиндан ҳам самимий дўстлик, ўзаро ёрдам, совет халқларининг бузилмас дўстлигига қўйилган ҳайкалдир. Халқаро миқёсда эса шаҳримиз янги уруш хавфига қарши курашда халқаро бирдамликнинг йирик тадбирлари ўтадиган жойга айланди. «Тошкент руҳи» деган ном тинчлик, озодлик ва инсониятнинг Ер юзида осойишта ҳаёт кечириши рамзларидан бири бўлиб қолди.

ҚАЛБ ХОТИРАСИ

✦ Улуғ Октябрь Тошкентда Петроградцаги Қишки сарой штурм қилинганидан кейин учинчи куниёқ ғалаба қозонди. Шаҳар бутун Туркистон билан биргаликда 1918—1919 йилларда оқ гвардиячилар ва интервентлар бирлашган фронтининг бир ярим йиллик қамалига мардонавор бардош берди. Тошкент пролетариати СССР ВЦИКининг 1924 йил 19 апрелдаги қарори билан революциядаги жанговар хизматлари учун Қизил Байроқ ордени билан тақдирланди.

✦ Улуғ Ватан уруши йилларида Тошкентда тўғридан-тўғри фронтга йўл олган ўнлаб ҳарбий бирлашмалар тузилган эди. Шаҳар мамлакатнинг фашистлар босиб олган районларидан кўчириб келтирилган юздан ортиқ йирик корхоналарни қабул қилди, жойлаштирди ва саноқли кунларда ишга туширди, уларда самолётлар, снарядлар, жанговар қуроллар, миналар, кейинчалик «катюша»лар учун ракеталар ишлаб чиқаришни йўлга қўйди. Машаққатли 1942 йилда, душман Закавказьега ҳуруж қилаётганда Красноводскдан Тошкент орқали пўлат магистралларда Боку нефтининг анчагина қисми фронтга узлуксиз ўтиб турарди.

✦ Шаҳарда ҳарбий госпиталларнинг кенг тармоғи пайдо бўлди. Шаҳарнинг 600 минг кишилик аҳолиси миллионга яқин эвакуация қилинганларни, шу жумладан 200 минг болани иссиқ бағрига олди. Ота-оналарини йўқотган кўпгина болалар фарзандликка олинди ва тошкентликларнинг оилаларида вояга етишди.

СУРАТЛАРДА:

✦ Шаҳар маркази панорамаси.

✦ В. И. Ленин проспекти бўйлаб янги уйлар.

✦ Ўзбекистон оҳанглари янграмоқда.

✦ СССР 50 йиллиги номидаги трактор ишлаб чиқариш бирлашмасининг бир группа илғорлари А. Мажидов, Н. Зайнутдинов, М. Туробов, А. Камолов, Х. Иблиев, Р. Мўминов.

✦ Тошкент тўқимачилик комбинатининг участкаларидан бири.

✦ Пахта етиштиришда ишлатилувчи бу универсал тракторларни Тошкентда ишлаб чиқаришади.

Шарқнинг юлдузи, шуҳратинг боиси сенинг меҳнатингдандир!

Беш йиллик қаҳрамонлари—ўз ўртоқлари ҳақида

Каромат ЁҚУББОЕВА,
Тошкент тўқимачилик комбинатининг тўқувчиси:

1-тўқув фабрикаси мастерининг ёрдамчиси Сирожиддин Пўлатов соҳа нормаси бўйича 44 ўрнига 96 та станокка хизмат кўрсатаяпти. У станоклар орасидан ўтар экан, уларнинг «юрак уриши»ни ҳис этаётгандек бўлади. Унинг участкасидаги тўқувчилар беш йиллик бошидан бери 1,9 миллион метр газлама тайёрлашгани ва бу маҳсулотнинг ярми планга қўшимча эканлиги бежиз эмас.

Евгения Александровна Губина ҳақида ҳам ҳикоя қилишни истайман. У мокисиз дастгоҳларда ишлайди —норма бўйича 19 та ўрнига 35 тасига хизмат кўрсатади. У «искра» пахта-лавсанли газламани ишлаб чиқаришда ҳар бир ип узилишини бартараф этишда ўн секундгача вақтни тежаб қолиб, фақат шу операция бўйича сменада бир соат вақтни ютаяпти. Шу боисдан ҳам у беш йилликнинг йигирма ойида 708 минг метр ва пландан ташқари 370 минг метр газлама тўқишга муяссар бўлди. Мен ҳам ундан ибрат олиб, тайёрланиши қийин бўлган «малмал» газламаси тайёрлашда ишлаб, 30 та дастгоҳга хизмат кўрсатаяпман.

Назрулла МАННОПОВ,
Чкалов номидаги авиация бирлашмаси йиғувчи-слесари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони:

Бирлашмамиз байроғига тўрт орден қадалган. Завод Москва яқинидаги Химкида Граждан ҳаво флотининг устахонаси сифатида туғилган эди, мана 41 йилдирки у Тошкентда. ЛИ—2 транспорт самолётларидан бошлаган эдик, «Антей»ларни яратдик, эндиликда эса соҳанинг энг йирик бирлашмаларидан бўлган бизнинг бирлашмамиз цехларида замонавий юк ташувчи ИЛ—76 ҳаво кемалари тайёрланмоқда.

Уларни ким ясаяпти? Коммунист Зокир Муродов бизда 20 йилдан ортиқ вақтдан бери ишлаяпти, ҳозир 5-разрядли токарь. Йигирма беш малакали токарь уни ўз устозлари деб билишади. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони йиғувчи-парчинловчи Т. Павлова, СССР Олий Совети депутати электриклар бригадири Х. Маклеева, анодировкачи М. Ёқубова, йиғувчи-слесарлар бригадири А. Бобожонов, фрезеровкачи А. Девятовалар... ҳам шуҳрат қозонишган.

Бизнинг коллективимиз — республика оғир саноатининг байроқдори — ўнинчи беш йилликни шараф билан бажарди, ўн биринчи беш йилликда вақтдан ўзиб меҳнат қилаяпти.

Людмила БУТРОВА,
«Қизил тонг» тикувчилик бирлашмаси сифатни бошқариш бўлими бошлиғи:

Бизнинг «Қизил тонг» Сифат белгиси ва «Н» (янгилик) индекси билан 73 номдаги буюмларни ишлаб чиқаради. Йилнинг ўртасида бизда бир ҳафтада 15 модель тайёрлангани эсимда. Р. Казанцева, В. Поселяева ва Р. Туктаровалар яратган мўйна ёқали аёллар пальтоси Сифат белгисига аттестация қилинди. ЦУМ вакили Моделлар уйида бўлган бадиий кенгашда: бу пальтоларнинг бутун партияси — 200 дона — саноқли соатларда сотилди, деганда ғоят қувондик.

Маҳсулотнинг оммалашиб кетганлиги катта масъулият юклайди. Кўпчиликка масъулият юклайди. Ўз меҳнатининг натижаларига юксак масъулият билан ёндошиш план ва мажбуриятларни ой сайин ошириб бажаришга ёрдам беради.

ҚАРДОШНИНГ САМИМИЙ ҚЎЛИ

УЗОҚ ШИМОЛДА...

Р. И. РАИМҚУЛОВ, инженер, «Узтюмендорстрой» трести бошқарувчисининг ўринбосари, 1981 йилги сайловларда РСФСРдаги Ханти-Мансий автоном округининг Октябрь района депутати қилиб сайланди. Тошкент вакиллари, шунингдек, Нях посёлка Советига ҳам депутат бўлдилар.

— Энди биз чинакам шимолликлармиз,— дейди табассум билан Руслан Исломович. — Биз йўл қуришни бошлаган станция Нях деб аталади. Таржимада бу «фалокатли жой» деган маънони англатади. Узбек йўл қурувчилари бу ерда икки йил олдин иш бошлаган эдилар. Атроф ботқоқ, ўрмон, ҳисобсиз чивинлар... Ўтган йили дастлабки 20 километр йўлни қуриб бўлдик. Унда автобус ҳаракати йўлга қўйилди. Ҳозир 40-километрда иш олиб боряпмиз. Ҳаммаси бўлиб ўрмонлар ва ботқоқликлар оша 89 километрли асфальт йўл барпо этишимиз керак. Биз уни ўз вақтида топширамиз.

Бутун Ўзбекистон билан бирга Тошкент ҳам Ноқоратупроқ ерларни ўзлаштиришда фаол иштирок этяпти. Ўртоқ Л. И. Брежнев бу ҳодисани амалдаги интернационализмнинг яхши намунаси деб атади.

...ВА УЧ ҚИТЪАДА

П. Х. ҚОДИРХЎЖАЕВ, 1938 йилда туғилган, қишлоқ хўжалигига агрохимия хизмати кўрсатиш Марказий институтининг Тошкент филиали лаборатория мудири, Никарагуа республикасига бир ой муддатга инженер-агрохимик сифатида командировка қилинади... (Нарядбуюртмадан кўчирма).

— Бундай ҳужжат,— дейди Пўлат Ҳожиевич, — кўпгина тошкентликлар учун одатий бўлиб қолган. Мен ўз вақтида худди ана шундай ҳужжат билан Афғонистонга ҳам борган, Жалолобод водийсида ўсимликлар ҳимояси хизматини йўлга қўйишда иштирок этган эдим. У ерда СССР ёрдамида йирик суғориш комплекси барпо этилган. Тошкент республика мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги билан биргаликда чет эллардаги сув хўжалиги объектларини лойиҳалаш, қуриш ва эксплуатация қилишда мамлакатимизнинг бош ижрочиси вазифасини ҳам ўтамоқда. Бизнинг группамиз Никарагуага қишлоқ хўжалигини тез суръатлар билан ривожлантиришда яқиндан ёрдам беради. Бу СССРнинг ўз озодлиги ва мустақиллиги учун курашаётган халқларга қардошларча ёрдамининг яна бир кўринишидир.

М. А. ШОЛОХОВ: «БУ КАТТА ВА АЖОЙИБ БАЙРАМ БЎЛАДИ»

Сентябрь ойининг охирида Тошкентда бўлиб ўтган кўп миллатли совет адабиёти фестивали арафасида журналист Анвар Жўрабоев Вешенская станицасида бўлди. «Тошкент оқшоми» газетаси унинг машҳур совет ёзувчиси М. А. Шолохов билан суҳбатини босиб чиқарди. Суҳбатда Михаил Александрович, жумладан, шундай деди:

— Тошкентдан дейсизми? Жуда соз! Афсуски, шаҳрингизда бўлмаганман. Олмаотада бўлганман. Тошкентга эса ҳеч йўлим тушмаган. Шаҳар СССРнинг 60 йиллиги байрамига қизғин тайёргарлик кўраётган бўлса керак-а? Бу катта ва ажойиб байрам бўлади!

— Умумхалқ шодиёнасидан кейин Тошкент ўз юбилейини — 2000 йиллигини ҳам нишонлайди.

— Шундай денг-а. Қачон экан? Бир йилдан кейин дейсизми? Мен албатта тошкентликларни бундай ажойиб юбилей билан табриклайман. Шаҳарнинг ўзи қалай, зилзила ортиқ ташвишга солмаяптими? Камайиб қолди дейсизми? (Жилмаяди). Тошкентликлар билан ҳазиллашиш яхши оқибатларга олиб келмаслигини англаган бўлса керак-да...

Саҳифа материалларини «Известия» газетасининг Ўзбекистон ССРдаги мухбири Г. Димов тайёрлаган. Р. Жуманиёзов фоторепортажи.

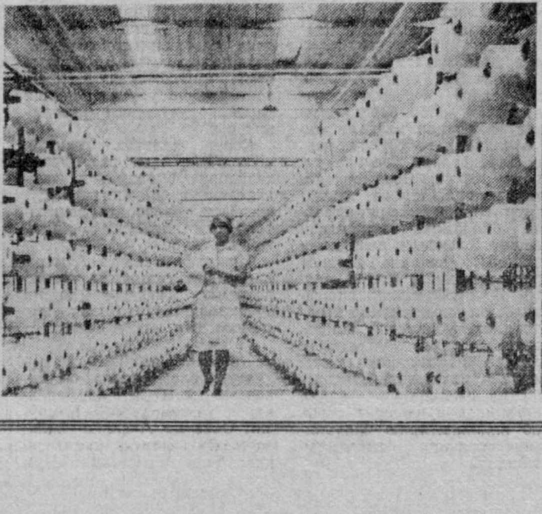

(«Известия»дан, 12 октябрь 1982 й.).

Саломатлик ҳақида суҳбатлар

Инсон ҳаётида ошқозоннинг жуда катта аҳамияти бор, лекин у кўпинча касалланиб туради. Ошқозон хасталанмаслиги учун нималарга эътибор бериш керак?

Т. Алимов, М. Эрназаров, Б. Тўйчиев, У. Садиров, бинокорлар.

• ШИФОКОР ҚАБУЛИДА

ОШҚОЗОННИ АВАЙЛАНГ

Овқат ҳазм қилиш системасидаги энг кўп тарқалган хасталиклардан бири — ошқозон ва ўн икки бармоқ ичак яраси касаллигидир. Бу хасталик кўпинча 25— 50 ёшлардаги эркакларда учрайди. Касалликнинг келиб чиқишига асаб ва нерв омилларига салбий таъсир этиш, кучли ҳаяжонланиш, қайғуриш, қийин ҳазм бўладиган, шунингдек ёғлиқ, жуда иссиқ ёки жуда совуқ овқатлар ейиш, ўз вақтида овқатланмаслик, чекиш, кучли спиртли ичимликларни ичиш, ўз вақтида даволанмаган сурункали гастритни кўрсатиб ўтишимиз мумкин.

Ўз вақтида овқатланмаслик натижасида ошқозон шираси таркибидаги кислота миқдори ўзгаради (кўпинча ортиб кетади); чекилган пайтда ҳам ажралиб чиққан никотин ошқозон шиллиқ пардаси қаватидаги қон айланиш системасини бузади ва шулар оқибатида яра ҳосил бўлиши мумкин.

Дардга чалинган беморлар асосан меъда атрофида оғриқдан шикоят қиладилар, бу оғриқ кўпинча овқат ейилишига боғлиқ бўлади. Баъзи бир ҳолларда оғриқ овқат ейилгач ярим соатлардан сўнг бошланса, бошқа бирларда 2—2,5 соатдан сўнг бошланади. Кўпинча тунда ва эрталаб наҳорда оғриқ туриши мумкин, оғриқнинг бундай тури ўн икки бармоқ ичак ярасига мансубдир. Бундай оғриқ озгина овқат (печенье, сухари, конфет) ейилгач дарҳол тўхтайди.

Оғриқдан ташқари кучли жиғилдон қайнаши, кўнгил айнаши, сассиқ кекирдак, қайт қилиш безовта қилади. Қусиш беморга анча енгиллик беради.

Яра касаллигида кўпчилик беморларнинг иштаҳаси ўзгармай қолади. Аксинча уларнинг иштаҳалари яхши бўлиб, кўп овқат истеъмол қилгилари келади. Бироқ, оғриқнинг хуруж қилишидан қўрқиб, овқатни камроқ ейишга ҳаракат қиладилар. Агар яра ўн икки бармоқли ичакда жойлашган бўлса, бундай беморлар қабзиятга мойил бўладилар.

Яра касаллиги ўз мавсумийлиги билан ажралиб туради. Хуруж асосан куз ва баҳор ойларида бир-икки ой муддат билан тутиб туради. Бу вақтда юқорида баён қилиб ўтган хасталик аломатлари беморни безовта қилади, бемор иш қобилиятини йўқотади, баъзан эса касаллик асорат ҳам қолдиради. Бундай хавфли асоратлардан бири — яранинг тешилиши бўлиб, бундай ҳолда қоринда тўсатдан ханжар суққандек оғриқ пайдо бўлиб, бемор ўзини йўқотиб қўйиши, ҳатто ҳушидан кетиши мумкин. Бундай пайтда беморни зудлик билан касалхонага олиб бориш ва операция қилиш керак бўлади.

Хасталикнинг яна оғир асоратларидан бири, бу, ярадан қон кетиши бўлиб, бунда бемор тўсатдан ҳолсизланади, баданини муздек тер босади, ҳушидан кетади, баъзан қон аралаш лаҳм-лаҳм қусади (ошқозон маҳсулотлари қон аралаш тушади), қорамтир бўлиб ичи кетади, камқонлик (анемия) юз беради. Қон кетганда ҳам зудликда тиббий ёрдам кўрсатилиши шарт. Шифокор келгунга қадар ҳар икки ҳолда ҳам беморни ётқизиш, уни шовқин-сурондан ҳоли қилиш, бемор ҳеч нима емаслиги ва ичмаслиги керак.

Баъзан хасталик яширин равишда кечиб, беморни ҳеч нима безовта қилмайди ва фақат қандайдир асорат (қон кетиши ёхуд яранинг ёрилиши) оқибатидагина ўзини намоён этади. Баъзи пайтда қон кетиши яширин равишда бўлиб, бемор ўзи сезмаган ҳолда ахлатнинг ранги қорамтир тус олади.

Касалликни даволашда кун тартибига риоя этиш, дам олиш, парҳез таомларини истеъмол қилиш, дори-дармонларни ичиш доимо биргаликда ва бир меъёрда олиб борилиши керак.

Озиқ овқатлар д а н ошқозон шиллиқ қаватини таъсирловчи ўткир, аччиқ, шўр, қовурма таомлар, қора нон, бодринг, редиска, пиёз, қўзиқорин, нордон олмалар, ноклар, олхўрилар чегаралаб қўйилади.

Овқатни илитиб истеъмол қилиш, овқатланиш оралиғи 3—4 соатдан ошмаслиги керак. Кечаси оч қоринга беморни оғриқ безовта қилса, уйқуга ётишдан олдин бир стакан сутми, қатиқ ёки кефирми ичиб ётиш тавсия этилади.

Хасталик йиллаб хуруж қилгани сабабли овқатлар яхши ҳазм бўладиган, сут, кисель, оқ нондан тайёрланган сухари, сут маҳсулотларидан тайёрланган ҳамда қайнатма таомлар, шунингдек витаминлар етарли даражада бўлиши (айниқса С, А ва В группа витаминлари) керак.

Хуруж вақтида шифокор лозим деб топса, бемор касалхонага ётқизилади. Бошқа вақтларда яраси бор бемор доимо ўз дарди ҳақида унутмаслиги, вақтида овқатланиши, вақтида ишлаб, вақтида дам олиши, 7—8 соатдан кам бўлмаган миқдорда ухлаши керак.

Дорилардан ошқозон шираси таркибидаги кислота миқдорини камайтирувчи, уни нейтралловчи, ошқозон ва ичак мушаклари тонусини камайтирувчи, яра битишини тезлатувчи ва бошқа бир қатор даво тадбир-чоралари қўлланилади.

Физиотерапевтик даволаш услуби ҳам муҳим роль ўйнайди, унинг ҳар бир турини касаллик даражасига қараб, асорат берган ёки бермаганини инобатга олган ҳолда шифокор тавсия этади. Хасталик хуруж қилмаган вақтда ёки клиник даволашдан сўнг уни янада мустаҳкамлаш мақсадида беморларга жойлардаги ошқозон-ичак касалликлари санаторий ва курортларида, масалан: Кавказ минерал суви, Боржоми, Железноводск, Ессентуки, Пятигорск, Одесса курортлари, Тошкент минерал суви шифохонаси, Чинобод, Чортоқ санаторийлари, Семашко номли санаторийларда даволаниш тавсия этилади.

Касалликнинг олдини олишда ёшликданоқ ўз вақтида овқатланиш, ҳаёт режимига амал қилиш, мутлақо чекмаслик, спиртли ичимликлардан ўзини тия билиш муҳимдир. Эндигина бошланиб келаётган хасталик аниқланса, зудлик билан қатъий кун тартибига риоя қилиш, шифокор кўрсатма ва тавсияларини бажариш, парҳезга эътибор бериш керак. Дардга чалинган беморлар диспансер назорати остига олиниб, ўзлари яшаб турган поликлиника ёки иш жойларидаги медицина-санитария қисмларида алоҳида ҳисобда турадилар. Куз ва баҳор ойларида ишдан ажралмаган ҳолда даволаниб турилади.

Ҳар бир хасталикни даволашдан кўра унинг олдини олиш осон. Шунинг учун кун тартибига риоя қилиб, ўз вақтида меҳнат қилсак, арзимас гап-сўзларга ўз асабимизни бузавермасак, спорт билан мунтазам шуғулланиб турсак касалликнинг олдини олган бўламиз.

Н. СУЛТОНОВА,
Тошкент Давлат медицина институти 2-ички касалликлар кафедрасининг ассистенти, медицина фанлари кандидати.

Қ. НИЗОМОВ,
врач.

ЯНГИ ШЕЪРЛАР

Эллигинчи йилларда ўзининг дастлабки шеър ва ҳикоялари билан адабиётга кириб келган Наримон Орифжонов қарийб ўттиз йилдан бери ижод қилиб келади. У «Юракка теккан ўқ», «Моникага мактублар», «Зилзила», «Зубайда ва мен», «Салом, Пифагор!» каби ҳикоялар тўпламлари, «Энг бахтли кун», «Оқ каптар», «Туйғулар» сингари шеърий китобларнинг муаллифидир. Шоирнинг «Ватан қўшиғи», «Ола қанот ҳаккалар», «Янгра, барабан», «Юлдузчам» каби қўшиқлари эса болалар томонидан ҳамиша севиб куйланади.

Қуйида шоирнинг янги қўшиқлари билан танишасиз.

Пахтамизни мақтаймиз

Чигит экиб эрта баҳор далага,
Меҳнат қилдик қалблар тўлиб ялага.
Ҳар ғўзамиз ўхшарди гул-лолага,
Кўз нуримиз, бойлигимиз, пахтамиз.
Чин кўнгилдан сени доим мақтаймиз.

Зилол сувлар эгат бўйлаб шилдираб,
Универсаллар пахтазорда гулдираб,
Олтин берди ҳар чаноқни кулдириб,
Кўз нуримиз, бойлигимиз, пахтамиз,

Чин кўнгилдан сени доим мақтаймиз.
Ватанимиз шуҳратисан, шонисан,
Фазилатли тўкин дастурхонисан,
Юракларнинг пайвандисан, қонисан,

Кўз нуримиз, бойлигимиз, пахтамиз,
Чин кўнгилдан сени доим мақтаймиз.
Сендан, пахта, буюк тоғлар яратдик,
Ўлкам донгин кенг жаҳонга таратдик,

Камол топдик, битмас бойликка
ботдик,

Кўз нуримиз, бойлигимиз, пахтамиз,
Чин кўнгилдан сени доим мақтаймиз.

Оҳу кўзларинг

Соғинтирар ҳар дам олиб хаёлим,
Жилва билан боққан оҳу кўзларинг.

Севасанми, дея берсам саволим,
Ҳаё билан қалққан оҳу кўзларинг.

Кўзинг куйлар қалбинг чертган
торини,

Дариғ тутмай мендан дилда борини,
Кўрсат жоним, тинглаб юрак зорини,
Меҳрингдан дур таққан оҳу
кўзларинг.

Кўрган жоннинг оромини олар у,
Ҳар бир қалбга ишқдан оташ солар у,

Ушшоқ ила баётимда қолар у,
Дилга машъал ёққан оҳу кўзларинг.

Ўзга кўзни куйлар, дема нигорим,
Сен эрурсан мадҳим, мангу хуморим,

Наримон дер бир умрга шиорим;
Қуёш бўлиб балққан оҳу кўзларинг.

Солдат қўшиғи

Юрак тўлқин урар бул дам, хабар
топдим саломингдан,
Ҳаёт боғим чароғондир юборган
бир каломингдан,

Бошим кўкларга етди, соғ-саломат
юрганинг билдим,
Шукурким, ҳоли тутмабсан дилинг
меҳрин авомингдан.

Соғинган ташна дилларга саломинг
чашмалар бўлди,
Тасаддиқ борлиғим, доим кўнгил
орзуси номингдан.

Диёрим сарҳадин сақлаб,
хатингни орзиқиб кутдим,
Юраклар кучга тўлди
армуғонинг-эҳтиромингдан.

Ватан бурчин адо айлаб, борурман
сен томон тезда,
Наримон уйлари яшнар сенинг
нозли хиромингдан.

Кутдирмасанг

На гуноҳ қилдим, париваш,
мунчалар кутдирмасанг?
Сўлмас эрди қўлларимда ғунчалар,
кутдирмасанг.

Қанча ойдир, қанча йилдир мен
йўлингга интизор
На қиларким ҳар қадамда
сарбасар кутдирмасанг?

Неча борким ваъда бердинг,
сарғайиб кутдим сени,
Кўчаларда кезмас эрдим дарбадар,
кутдирмасанг.

Э, дилором, телба кўнглим
дардига топгил даво,
Ейилмагай ўтда Наримон сен агар
кутдирмасанг.

Наримон ОРИФЖОНОВ.

Справкалар бюроси. Хатларга жавоб берамиз

П. ЛАТИПОВ: Мени бир масала қизиқтиради: ҳамма категориядаги хизматчилар учун дастлабки синов муддати бир хил қилиб белгиланганми? 18 ёшга етмаган ёшларга ҳам шундай тартиб қўлланадими?

Жавоб: Меҳнат шартномаси тузилаётган пайтда томонларнинг, яъни маъмурият билан ишга кираётган ишчи ёки хизматчининг келишувига биноан синов муддати белгиланиши мумкин. Бундан кўзда тутилган асосий мақсад —ишчи ёки хизматчининг қабул қилинаётган ишга яроқли ёки яроқсизлигини аниқлашдир.

Дастлабки синов муддати ишчилар учун бир ҳафтадан, хизматчилар учун икки ҳафтадан ва масъул ходимлар учун бир ойдан ошмаслиги керак.

Ишчи ёки хизматчининг вақтинча меҳнатга лаёқатсиз пайти, шунингдек, бошқа узрли сабабларга кўра ишга чиқмаган кунлари синов муддатига кирмайди.

18 ёшга тўлмаган шахсларга, ҳунар-техника билим юртларини битирган ёш ишчиларга, олий ва ўрта махсус ўқув юртларини тугаллаган ёш мутахассисларга, банд этиб қўйилган жойга ишга келган Улуғ Ватан уруши инвалидларига, шунингдек, вақтинчалик ва мавсумий ишларга қабул қилинадиган шахсларга бундай синов муддати белгиланмайди.

* * *

О. ПЎЛАТОВА: Менга касаба союз ишларида активлик кўрсатган кишиларни рағбатлантириш мақсадида таъсис этилган махсус нишон ҳақида маълумот берсангиз.

Жавоб: ВЦСПСнинг «Касаба союз группасидаги актив иши учун» кўкрак нишони касаба союз группаси раиси ва касаба союз группаларининг активистларини рағбатлантириш мақсадида таъсис этилган. Ушбу нишон билан касаба союз группаларида коллективларни ишлаб чиқариш планлари ва социалистик мажбуриятларни бажаришга сафарбар этиш, меҳнаткашларни меҳнатга ва ижтимоий мулкка коммунистик руҳда тарбиялаш, меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомига риоя этиш руҳида тарбиялаш, ишчи ва хизматчиларнинг меҳнат ва маиший турмуш шароитларини яхшилаш билан боғлиқ конкрет масалаларни ҳал этиш бўйича касаба союз группаларидаги жамоат ишларида фаоллик кўрсатган касаба союз группаларининг раислари ва активистлари тақдирланадилар.

Бундай нишон билан тақдирланишга ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчилар, олий ва ўрта махсус ўқув юртларининг студентлари тақдим этиладилар. Мукофотга тақдим этилган бундай кишилар касаба союз группаси раислигига ёки касаба союз группаси активистлигига уч ва ундан кўпроқ йиллар мобайнида сайланган бўлишлари керак.

* * *

Ш. НИЗОМОВ: Мебелсозлик касбини эгалламоқчи эдим. Шаҳримизда шундай касб эгаларини тайёрлайдиган билим юрти борми?

Жавоб: Сергелида 140-ўрта ҳунар-техника билим юрти бор. Шу ерда Сиз мебелсозлик касбини эгаллашингиз мумкин. Билим юртининг Сергели районида жойлашганлигига сабаб бу ерда бир қанча мебель ишлаб чиқарадиган корхоналар жойлашган.

• Газетхон илтимоси

Соч нега тўкилади?

Кейинги пайтда сочим тез-тез, кўп тўкиляпти, бунга сабаб нима экан, бирор касаллик аломатими? Шу ҳақда маслаҳат берсангиз.

М. ҲАБИБУЛЛАЕВ.

Оқшомхоннинг бу саволига медицина фанлари кандидати Ҳ. ҲУСАНОВ жавоб беради:

— Соч, биринчидан, кишига ҳусн бағишлайди. У инсон организмининг доимий ҳамроҳи ҳисобланади. Сочнинг ўсмай қолиши, сийраклашиб кетиши ёки оппоқ оқариб кетиши мумкин.

Баъзи кишиларнинг сочи кўп тўкила бошлайди, бора-бора соч сийраклашиб, баъзан эса батамом тўкилиб кетади. Аксарият бошнинг маълум жойида соч тўсатдан тўкилади. Соч тўкилган жой оғримайди, силлиқ бўлиб қолади. Бу кўпинча қаттиқ қайғуриш ёки ақлий меҳнат туфайли қаттиқ толиқиш натижасида содир бўлиши мумкин. Бундай ҳолларда соч тўкилган жойга йод настойкаси суртиш, қалампир, қора мурчнинг спиртдаги эритмасини, карбол кислотани ҳар куни бир-икки марта суртиш, псоразин мази қўллаш тавсия этилади.

Айрим ҳолларда соч бошнинг ҳамма ерида бутунлай тўкилиб кетиши мумкин. Бу кўпинча ички секреция безлари фаолиятининг бузилиши натижасида рўй беради. Бундай ҳолларда врачлар ҳар хил гармонлар билан даволашни тавсия этадилар.

Умуман, соч тўкилиш сабабларини фақат мутахассис врач аниқлайди ва қандай даво чоралари кўриш зарурлигини белгилаб беради.

Қуйида соч тўкилишининг олдини олишга қаратилган баъзи ҳаммабоп оддий усуллар ва маслаҳатлар устида қисқача тўхталиб ўтамиз.

Организмни чиниқтириб бориш ҳар қандай касалликнинг олдини олишга энг муҳим тадбирлардан бири ҳисобланади. Физкультура билан кўпроқ шуғулланиш, очиқ ҳавода сайр қилиш, вақтида дам олиш, тўйиб ухлаш, витаминларга бой овқатлар ейиш лозим. Бошни ҳар куни 5—7 минут массаж қилиб туриш қон айланишини, теридаги моддалар алмашинувини яхшилайди. Бунинг учун иккала қўл бармоқлари билан бошда айланма ҳаракат қилиб тери эзилади, кейин бошнинг ўрта чизиғидан иккала чакка томонга тушилади. Кейин яна бошнинг ҳамма ери сал-сал эзғиланади. Кечқурун бошга кунгабоқар ёки пахта мойи суртиб, юпқа клёнка билан боғланади. Эрталаб бош иссиқ сув билан ювилади. Бу усулни ҳар ҳафтада бир марта қилинса кифоя.

Эрталаб сочни ўтмас тароқ билан тараш керак. Ҳар кимнинг ўз тароғи бўлиши лозим. Сочни махсус чўтка билан тараса ҳам бўлади, бунда тери ёғи сочнинг ҳамма ерига баравар тарқалади, терида қон айланиши яхшиланади, соч яхши ўсади. Соч ёғли бўлса орасига тальк ёки крахмал сепиб, қуруқ таралади, шунда тери мой, қасмоқ, кепаклардан тозаланади, қўланса ҳид йўқолади.

Бошни қатиқ билан тез-тез ювиб туриш фойдалидир. Қатиқ билан ювилгандан кейин сочдан баъзан ҳид келиб туради, буни йўқотиш учун сочга пардоз сувидан (туалетная вода) сепиш керак.

Ёғли сочларни ёзда «Банное», қишда «Серное» ёки «Дегтярное» совунлари билан ювиш тавсия этилади.

Сочни ҳа деб совунлаб ювавериш, пардоз суви, атир каби турли пардоз буюмларини суртавериш ҳам сочга ёмон таъсир қилади. Сочни тез-тез олдириш ва қирқиш билан унинг тўкилишининг олдини олиб бўлмайди. Агар юқорида айтиб ўтилган чора-тадбирлар ёрдам бермаса, шунда ҳам соч тўкилаверса дарҳол тери касалликларини даволовчи врачга мурожаат қилиш лозим.

Р. САФОЕВ тайёрлади.

Тошкентдаги В. П. Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси санитария-медицина бўлими шифохонаси корхона меҳнаткашларига малакали медицина хизмати кўрсатмоқда. Шу санитария-медицина бўлимининг етакчи врачи, ёш медицина ходимларининг дўсти ва устози Илёс Эргашев республикамизда биринчилар қаторида СССР халқ врачи деган унвонга сазовор бўлди.

СУРАТДА: И. Эргашев бир группа ҳамкасблари билан суҳбатда.

М. Нуриддинов фотоси.

СЎРАГАН ЭКАНСИЗ...

Газетхон саволларига жавоб

Д. ҚОСИМОВА: Юзга нима учун сепкил тошади, уни қандай кетказиш мумкин?

Жавоб: Сепкил — майда, сариқ ёки жигар рангда бўлиб, асосан юзда пайдо бўлади. Сепкил одатда 5—6 ёшда тошади. Унинг олдини олиш учун февраль ойидан бошлаб то куз охиригача кўчага чиқишдан олдин юзга қуйидаги кремлардан бирини суртиш керак: «Луч», «Приз», «Любимий», «Аврора», «Молодость», «Крем от загара», «Березовая эмульсия» ва бошқалар, чунки булар моддасига салол, уротропин, хинин киради. Агарда офтобда икки соатдан кўпроқ юрилса кремни юзга такрор суртиш керак. Бундай пайтда зонтик тутиш керак.

Юзга тошган сепкилларни оқартиш учун юзни лимонли сув билан артиш лозим (1 стакан совуқ сувга бир неча бўлак лимон), ёки янги петрушканинг илдизи солинган сувга ювиш керак. Бундай сувларни кечқурундан тайёрлаб, эрталаб суви докадан ўтказиб юз ювилади. Икки-уч кун турган қатиқни юзга суртиш ҳам ёрдам беради.

Кечқуруи «Чистотель», «Весна», «Мелан», «Ахромин», «Молочай» кремларидан фойдаланиш, юзга 2—3 соатгача суртиб, кейин пахта тампони билан артиб ташлаш керак. Бундай кремлардан кундузи фойдаланмаслик лозим, чунки қуёш нурида улар сепкилларни кўпайтиради.

Симобли кремлар билан («Метаморфоза» ва «Весенний») фойдаланишдан олдин албатта врачга мурожаат қилиш керак.

* * *

У. АБДУРАСУЛОВ: Алоэ ўсимлиги ҳақида маълумот берсангиз.

Жавоб: Алоэ ўсимлигидан дори тайёрлаш учун унинг янги чиққан барглари олинади, чунки уларда витамин ва ферментлар кўп бўлади. Алоэдан тайёрланган препаратлар билан ошқозон-ичак касалликлари ҳамда турли яллиғланиш процесслари даволанади. Ундан фойдаланишда, албатта, врач билан маслаҳатлашиш керак.

Хоналарда ўстириладиган бу ўсимлик уйга файз берибгина қолмай, исталган вақтда дори-дармон ўрнини ўтайди. Ундан, айниқса, яраларни даволашда, кўзли яраларни боғлаб қўйишда фойдаланилса пишиб ёрилишига яхши ёрдам беради.

* * *

А. АВЛОҚУЛОВ: Қандала ва сувара:: каби зарарли ҳашаротларни йўқотиш учун қандай чора кўриш керак?

Жавоб: Қандала ва сувараклар кўпинча хона полларининг, плинтусларининг ораларида, ошхоналарда газ плиталарининг, холодильникларнинг остида, шкафнинг ораларида учрайди. Лекин улар ахлатхоналарда, ваннахоналарда, ҳожатхоналарда ҳам учраб туради. Одатда улар бир квартирадан иккинчи квартирага осон ўта олади. Бу зарарли ҳашаротлар ўз навбатида озиқ-овқат моддаларини, идиш-товоқларни ифлослайди ва маълум даражада юқумли ичак касалликларининг тарқалишига сабабчи бўлади. Шунинг учун бу ҳашаротларга қарши курашиш ҳар бир хонадонда, овқатланиш муассасаларида доимий равишда олиб борилиши керак.

Турар жой ва овқатланиш муассасаларини ҳар куни тозалаш, йиғиштириш, 0,5—1 процент хлорофос эритмаси билан дезинфекциялаш керак, хонага дифлофос аэрозолидан сепиб, 2—3 соат дераза ва эшикларни очмайсиз, шундан кейин уйни шамоллатасиз. Ҳашаротларга қарши заҳарли хўраклар ҳам тайёрлаш мумкин. бу натрий фторид ва борат кислотасидан қанд упаси, ун ёки хамир билан аралаштириб тайёрланади. Бу кимёвий препаратларни дорихоналардан олиш мумкин.

ҲАР ТЎҒРИДА

Энг митти ва энг дароз

Гонконгда нашр этиладиган «Эйшауик» журналининг хабарига кўра жаҳондаги энг митти қизча Индонезиянинг Ява оролида истиқомат қилар экан. Саккиз ёшли Курсининг бўйи ҳаммаси бўлиб 51 сантиметрни ташкил этади. Бу рақам Гиннеснинг китобида қайд этилган расмий «рекорд»дан тўрт сантиметр камдир.

«Эйшауик»нинг ёзишича, Хитой Халқ Республикасининг Хунань вилоятида эса бундан бошқача рекорд қайд этилган. Бу ерда жаҳонда энг новча бўлган қиз яшар экан. 16 ёшли Жэнь Чжанлиннинг бўйи 2,4 метрга тенг. У тобора ўсиб боряпти. Ҳисоб-китобларга кўра сўнгги икки йил мобайнида унинг каравотини 3 марта узайтиришга тўғри келган.

Кемадаги хазина

Ҳиндистон мутахассислари денгиз остига чўкиб кетган кемаларни ер юзига чиқариб олишнинг беш йиллик программасини ишлаб чиқишди. Планлаштирилган бу иш учун 2,5 миллион доллар сарф этиш мўлжалланган. Тахмин қилинишича, сарф этиладиган барча чиқимлар ўзини бир неча бор қоплайди. Чунки, бу кемаларда жуда катта хазиналар яширинган.

Гоа миллий океанаграфия институти тадқиқотчиларининг айтишича, Ҳиндистон портлари қирғоқларига яқин бўлган бир қатор жойларда 30 метр чуқурликда юздан ортиқ кемалар чўкиб ётибди. Улар орасида Португалиянинг 1648 йилги денгиз тўфони натижасида сув остига чўкиб кетган 12 та елканли кемаси ҳам бор. Тахмин қилинишича, бу кемалар бортларида олтин ва кумуш танга буюмлари кўп бўлган.

Қонунга хилоф

Янги Зеландияда яшовчи ҳайвонот олами вакиллари рўйхатида сиз илонларнинг ҳеч бир турини учратмайсиз. Бунинг устига илонларни мамлакатга олиб келиш қонун йўли билан бутунлай таъқиқланган. Бундай қонун мамлакатда кўп сонли ҳисобланган қанотсиз қушларни хавфсиз сақлаш ниятида жорий этилган.

Бироқ «Ева ва бу лаънати олма» фильмининг суратга олишида қонунга хилоф равишда иш тутишга тўғри келди. Чунки фильмнинг бош қаҳрамони америкалик машҳур актриса Бо Дерек картина давомида бир неча бор беш метрли илон билан суратга тушиши зарур эди. Натижада ҳокимият фильмга лозим бўлган илонни мамлакат территориясига олиб кириш ҳақида махсус қарор чиқарди.

«Борди-ю бу илон қочиб кетганида ҳам, — дейди премьер-министр Р. Маллдун, — у ҳеч нарса қила олмайди. Ўлгудай қариб қолган бу илон ёлғизликда ўлиб кетишдан бошқа илож топа олмайди».

Далиллар етарли бўлмагач...

«Афсуски мен жиноятни исботловчи ашёвий далилларни судга кўрсата олмайман. Чунки бу далилларни полициячининг ўргатилган ити еб қўйган». Лондоннинг Кентербери шаҳар суди прокурорининг бу сўзлари гўшт маҳсулотлари ўғирлашда айбланган судланувчи тақдирини белгилаб берди.

Ўз вазифасини бажараётган ит ўғирланган нарсани топиб олди, аммо полиция жиноятчини қамоққа олишга тааллуқли бўлган расмий ишларни тугатгунча, ит мукофотга лойиқман деб «ўлжани» ямламай ютган. Полициячининг тўрт оёқли ёрдамчиси табиий заифлиги туфайли судга кўп ташвиш келтирди. Натижада суд айбланувчини далиллар етарли бўлмагани учун айбсиз деб топишга мажбур бўлди.

• «Пахтакор»нинг рақиблари

«ЧЕРНОМОРЕЦ» (Одесса)

«Пахтакор» олий лигада қатнашаётган барча йиллар давомида Одессанинг «Черноморец» командаси тошкентлик футболчилар учун энг муросасиз ва ноқулай рақиблардан ҳисобланади. Утган йиллар давомида ҳар икки командада ҳам ўйинчиларнинг бир неча авлоди ўзгарган бўлишига қарамай, пахтакорчилар учун ноқулай бўлган анъана давом этмоқда.

Узингиз ўйлаб кўринг: олий лигада «Пахтакор» ва «Черноморец» 1965 йилдан бери яшил майдонда 25 марта учрашишган. Тошкентликлар денгизчиларни фақат икки марта юта олишган. Тўққиз матч дуранг бўлган, одессаликлар эса 14 марта муваффақият қозонишган. Тўплар нисбати ҳам «Черноморец» фойдасига 40—19.

Эсингизда бўлса керак, пахтакорчилар бу йил ҳам биринчи даврада Одессада майдонга тушиб, кўп йиллик анъанани буза олишмади. Улар яна мағлубиятга учрашди. Баҳоланки ўйиннинг биринчи бўлими охирида Поконин ва Кабаевнинг зарбидан кейин ҳисоб 1:1 эди. Одессаликлар иккинчи бўлимда тезкорлик билан ҳаракат қилишди (улар бунга моҳир) ва ҳисобни оширишди.

Пахтакорчиларнинг одессаликлар билан бўладиган ўйинлардаги омадсизлигининг сабаби нимада? Кўпгина футбол мутахассислари фикрича бунга сабаб «Пахтакор» ва «Черноморец» тез контратакага катта умид боғлаб ўхшаш тактик ўйин кўрсатишидадир. Бироқ, денгизчилар бу борада анча моҳирлик кўрсатишяпти. Навбатдаги ўйинда «Пахтакор» йиллар давомида таркиб топган анъанага ўзгартиш киритадими? Биз бугун тошкентликлар ва одессаликлар ўртасидаги иккинчи давра ўйинини кўргач, бу саволга жавоб оламиз.

Одессанинг энг яхши —«Черноморец» командаси 1958 йилда ташкил этилган. 1971 ва 1973 йиллардаги танаффусларни ҳисобламаганда команда олий лигада 1965 йилдан бери қатнашаяпти. «Черноморец» футболчилари СССР чемпионатларида 486 ўйин ўтказишган. Денгизчилар энг катта муваффақиятга 1974 йил эришишган. Улар ўшанда чемпионат якунларига кўра бронза медалларига сазовор бўлишган.

«ТЎЙ ТЎЙДЕК БЎЛСИН...»

(1982 йил, 20 сентябрь) мақоласи — газетхонлар муҳокамасида

Камтарга — камол, манманга — завол

«Оқшом» газетасида Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси Раҳмат Файзийнинг «Тўй тўйдек бўлсин...» мақоласини мароқ билан ўқиб чиқдик. «Тўй — бу шунчаки удумгина эмас. Бу — ҳаёт тожи, — дейилади мақолада. — Инсон зотини қадрлашнинг юксак, олийжаноб тантанаси, тўйи!»

Ҳа, тўйни халқимиз улуғлайди, табаррук иш деб билади. Лекин тўйни манманлик учун, шуҳрат учун, қуруқ обрў-эътибор қозониш учун ўтказадиган калтабин баъзи кишилар борки, уларнинг тўйига ҳавас билан эмас, нафрат билан қараймиз, виждонан масхара қиламиз, истеҳзоли куламиз.

Шу ўринда «Ҳакимбойвачча» деб лақаб олган, манмансираб кетган бир танишимиз ҳақида қисқача ҳикоя қилмоқчимиз.

Ҳакимжон мактабда ўқиб юрганидаёқ чўт қоқишга «меҳр» қўйди. Ундаги бу «молтопар қобилият»ни билиб-сезиб юрган директор отаси тез-тез елкасига қоқиб: «Бизнинг ўғил, албатта, фалон катта магазинга хўжайин бўлади, отасига ўхшайди боласи тушмагур», — дейдиган бўлиб қолди. Билмадик, фаришта омин деган эканми, Ҳакимжон мактабни ҳали битирмасдан, ота изларини еллар учирмасидан ўзини дўконга урди. Эҳ-ҳа! Ҳамма гап бу ерда экан-у, нима қилиб юрибман бошимни бўлмағур китобларга қуруқдан-қуруқ ачитиб! — афсус қилди у. — Агар шу зайлда кетадиган бўлсам, тез кунда «Ҳакимбойвачча» деган ном олишим турган гап! Миянг эмас, бу дунёда чўнтагинг тўлиқ бўлсин экан. Тагингда тўрт ғилдиракли «қорабайир», атрофингда ўшқирсанг ҳам қўл қовуштириб турадиган «муллабачча»ларинг бўлса, Хўжа Аҳрорнинг ўзисан-да, гўдак...»

Қурмағур чўнтакка кирган пул алангасининг ўткир тафти ақлга қаттиқ урган эканми, оғзидан сути кетмаган боланинг фикрлари эртапишар шафтолидек «ҳил-ҳил» пишди-қолди. Кулганида қордай оппоқ тишлар ўрнида ясама тилла тишлар ялтираб кетди.

Ҳакимбойваччанинг «орзу»си шу тарзда ушала бошлади. Йиллар йўлларнинг икки ёнидаги тут дарахтларидек тез ўтди... Ҳозир маҳаллада унинг олдига тушадиган «мард» йўқ. Эшитишимизча, «билағон» дўстларининг ёрдами билан савдо институтини «қойил қилиб», отасининг қўлтиғидан кўтариб «одам» қилган ҳамтовоқлар ёрдамида дадалари ният қилган «улкан магазин»га катта хўжайин бўлиб олибдилар...

Нима дейсиз, Ҳакимбойвачча тўй қилармиш, деган миш-мишлар тўй тутунидай анча олдин тарқалиб, маҳаллада дув-дув гап бўлиб юрди. Ҳа, ростанам у «мард йигит» ном чиқариш учун катта тайёргарлик «ўти»ни ёқа бошлаган эди. Йўқ, бу тараддуднинг беўхшов бир томони чиқиб қолди. Ҳакимбойвачча маҳалла оқсоқоллари билан эмас, ошиғини олчи қилиб берган ўша казо-казо «билағон» дўстлари билан маслаҳат ошини ўтказди. Тўғриси, чўнтаги қуруқ маҳалладошларидан маслаҳат сўрагани «ор» қилди. Қолаверса, улардан бир тийинлик фойданаф йўқ. Ахир, шампандан тортиб «Белий аист»-у, пепсидан тортиб «рижский бальзам»ларни яшик-яшик қилиб оқизаётган «содиқ» дўстлари турганда, маҳалла аҳлининг нима кераги бор унга.

Мана, тўй кунига саноқли кунлар қолди. Ҳамма нарса тахт. Одатда, бизнинг маҳаллада ўттиз-қирқ килога яқин гуруч дамланса, элга етарди. «Оддий одамлардан менинг фарқим бор-ку, ахир кимсан Ҳакимбойвачча! Билмаганлар тошкентлик савдогар Мирзакаримбойдан қолган ёлғизгина «туёқ» деб ҳам ўйлайди. Шундай экан, ўттиз-қирқ кило ош дамлаш Ҳакимбойвачча учун турган-битган ҳақорат! Ке, биздан нима кетди, яхшиси юз кило дамлайман, тўй деган тўйдай бўлсин-да! Эл оғзига номим-ку тушган, энди ошим ҳам тушса ёғланган оғизлар ортиқроқ мақтаб, Ҳакимбойваччадан хурсанд бўлиб юришади...» калласига келган бу фикрлардан мамнун бўлиб, бошқа ҳаракатларни ҳам шу тариқа чўтнинг «олдидан» ўтказиб қўйди.

Тўй бошланишига бир кун қолганда кутилмаганда кириб келган маҳалла оқсоқоли Бердиали ота Ҳакимбойваччани сал «безовта» қилди: «Ўғлим, ўзингга маълум, шу маҳалламиздан ортиб кетма, дастурхонни эл қатори ёзгин, ахир ҳамманинг ҳам топар-тутари бирдай эмас...» — деб гап бошлади-ю, қутулолмай балога қолди. «Ҳа, энди отам, эл қатори бизда ҳам мундоғ орзу-ният бор, тўй деган тўйдай бўлсин-да, буёғини бизга қўйиб берасиз, юз кило дамламасам номимнинг буёғи кетади, сал мундоғ қараб гапирсангиз-чи, курмакдан гуручнинг ҳам фарқи бўлсин-да!...»

Бошидан хуши учган Бердали ота келганидан озор чекиб, ломлим демасдан бошини сарак-сарак қилиб чиқиб кетди.

Маҳалла аҳли билан келишилмай қилинган тўй Ҳакимбойвачча учун жуда қимматга тушди. Шу куни бахти юришмаган эканми, бир варакайига уч хонадондан унинг тўйининг қасдига карнай-сурнай овози эшитилиб қолди. Бир қозонда мастава, бошқасида қази-қарта-ю, дўлмалар... Столлар устида саф тортган шишалар ҳеч кимнинг бошидан ҳушини учиролмай доғда қолди. Хуллас, гўшт — гўштда, ёғ-ёғда қолди. Ҳакимбойваччанинг «орзу-ният қилган» тўйига ўзининг ҳамтовоқларидан бўлак ҳеч ким маҳалладан қадам қўймади. Шунча таом қуруқдан-қуруқ сувга оқизилди... Сувдек топгани сувдек оқиб кетди.

Ҳакимбойвачча ер ёрилмади-ю ерга кириб кетмади. У ўша куни маҳалладаги одамларнинг ҳам керак бўлиб қолишини қўққис пайқаб қолди. Турли таомларнинг хушбўй ҳиди одамларни уйимга бошлаб келади, деб ўйлаган эди, аммо ҳаммаси бекор экан! Маҳалладан ҳеч ким келмади! Шунча мол-пул, ҳамтовоқлар топиб, маҳалладошларининг кўнглини тополмаганлигини, аксинча, уларнинг кўнглини қолдирганлигини шундагина сезиб қолди.

Ҳа, доноларимиз айтгани каби, элдан айрилганни — айиқ ер. Ҳакимбойваччанинг шу кунги сўррайиб қолишини кўриб, ҳаттоки, айиқ ҳам ундан ҳазар қиларди. Ҳакимбойваччага ўхшаш текинхўрлар эл ҳақига хиёнат қилиб, ном чиқариш учун эндиликда тантилик билан элнинг ўз ҳақини ўзларига тутқазмоқчи бўладилар. Афсуски, бу хил «танти», «мард»ларнинг чўнтагида булғаниб ҳаром бўлган ўша ҳақдан эл бу дафъа ҳазар қилди.

Севимли ёзувчимиз айтганларидек, маслаҳатли, кўпчилик билан кенгашиб қилинган тўй файзли, тантанавор, ҳавас қилса арзийдиган бўлади.

Партия ва ҳукуматимизнинг СССРнинг 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Озиқ-овқат программасини амалга ошириш йўлида кенг одим ташланаётган ҳозирги шароитда тўқликка шўхлик қилиш албатта, нонкўрликдир. Программада шундай сатрлар бор: «Инсон тўғрисида шахснинг ҳар томонлама ва уйғун равишда камол топиши учун тобора қулай шароитларни яратиш ҳақида ғамхўрлик қилиш партия билан Совет давлатининг диққат марказида бўлиб келди... Совет кишиларининг мамлакат экономикаси доимий ўсишини таъминловчи ҳалол меҳнати уларнинг турмуш даражасини оширишнинг асосидир».

Бу тарихий сўзларнинг заминида чуқур маъно ётганлигини эсимиздан чиқармаслигимиз керак. Агар ҳар бир маҳалла, ҳар бир ЖЭК бошлиқлари, активлари бир ёқадан бош чиқаришса, ҳакимбойваччасимонларнинг «орзу-ҳавас»ли, дабдабали тўйларига ўрин қолмайди!

Р. САИДОВ,
Н. ШУКУРОВ,
«Ўқитувчи» нашриётининг муҳаррирлари.

• Оила бахти ҳақида

ҲИКОЯТЛАР, РИВОЯТЛАР

▲ Кийими оддий, оройиши табиий қизни кўргани келган совчилар сўради:

— Сиз кимнинг қизисиз, она қизим?

Қиз уялиб, ерга боқиб айтди:

— Ойимларни биласизми? Дадамларни биласизми? Улар ҳозир келишади...

Қиз сабрли, оддий, соддагина эди. Совчилар мулойим, самимий, дўмдўм бу оддий қизга баҳо беришиб, ўзларича шундай дейишди:

— Бу қиз — пок қиз, оппоқ қиз. Келин қилишга арзийдиган қиз. Ота-онасига содиқ қиз. Бизга ҳам, оиламизга ҳам содиқ бўладиган қиз.

Уни келин қилиб олишди. Ёлчишди. Келин-куёв қўша қариб кетишди.

▲ Қадим замонда, шарқ ўлкаси томонда бир йигит уйланмоқчи бўлибди. Онажониси совчиликка бормоқчи бўлиб, маслаҳат солибди. Донолар айтишибди:

— Қизини олишдан олдин онасининг феъл-атворини сўраб кўринг, чунки қиз бола онадан ибрат олади.

Она сўраб-суриштириб ўғлига тенгдош бир қизни топибди.

Қизнинг фазилатлари шундай экан: саранжом-сариштали, сабр-қаноатли, рўзғорда тежамли, покиза, париштали, ибрат-одобли, худди онасидек садоқатда муқаддас аёл экан... Тўлқинли ҳаётларда чидамли экан.

Она ўғлига шу покиза қизни унаштириб, тўй-томоша билан олиб берибди.

Олам тинчибди, одам тинчибди, онажониси набираларининг қувноқ овозларидан, ширин шовқинларидан яйраб кетибди, янада яйраб кетибди.

Редактор
Ш. О. УБАЙДУЛЛАЕВ.

● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ●

театр

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ДРАМА ТЕАТРИДА — 15/Хда **Баланд қолдаги аёллар**, 16/Хда **Ҳар тўкисда бир айб.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 15/Хда **Гулсара**, 16/Хда **Лайли ва Мажнун.**

цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Москва комедия цирки артистларининг гастроллари (19.30).**

кино

15, 16 ОКТЯБРДА
ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«ДОНҒИ ЧИҚДИ», «БИРИНЧИ БЎЛИШ БАХТИ» — **Пионер.**

«ГУГУРТ» — **Нукус.**

«ЕНГИН — БЕПАРВОЛИК ОҚИБАТИ» — **Дружба.**

«БУ ИШНИНГ БЎЛМАСЛИГИ ҲАМ МУМКИН ЭДИ» — **Чайка.**

«АЛАНГА» — **Фестиваль.**

«ШАМОЛНИ КИМ ЭКАДИ?» — **С. Раҳимов номли.**

«ЯҚИН ШАРҚ: ТАШВИШ ВА УМИДЛАР» — **Қозоғистон.**

«АРМАН КЎЗЛАРИ» — **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги номли.**

«КУН АЖОЙИБ ТАРЗДА БОШЛАНМОҚДА ЭДИ» — **Лисунов номли.**

«ОЛҒА ҚАДАМ ТАШЛАЙВЕР, ЎЛКА!», «ИМТИҲОН» — **Восток.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«УМИД ВА ТАЯНЧ» — **Дружба** (телефон 66-15-75), **Нукус** (телефон 46-70-69), **Восток** (катта зал, телефон 91-61-14), **Москва** (телефон 33-05-01).

«СПОРТЛОТО—82» — **Искра** (телефон 39-14-59), **Тинчлик** (телефон 53-86-07), **К. Ерматов номли** (телефон 24-22-66), **Лисунов номли, Тошкент Советининг 50 йиллиги номли.**

«ҚАРИНДОШЛАР» — **Ҳамза номли** (телефон 91-10-51).

«АЛВИДО, ДЕЯ ОЛМАЙМАН» — **Ғ. Ғулом номли.**

«ОГАРЕВ КЎЧАСИ, 6-УЙ» — **Фестиваль** (телефон 32-78-04).

«ДЕЛЬФИН КУНИ» — **Пионер** (телефон 33-98-36).

ТОШКЕНТ ШАҲАР ЛЕНИН РАЙОНИ ДОСААФ СПОРТ-ТЕХНИКА КЛУБИ ПРОФЕССИОНАЛ ҲАЙДОВЧИЛАР ТАЙЁРЛАШ ГРУППАСИГА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ!

курсларнинг кундузги группасида «ВС» категориясидаги профессионал ҳайдовчилар тайёрланади. Ўқиш муддати — 5,5 ой. Кечки группа — ўқиш муддати 6,5 ой; «А» категориясидаги мотоциклчилар группаси — ўқиш муддати — 2,5 ой; радио ва телевидение усталари — ўқиш муддати — 6 ой; шунингдек, I класс ва II класс малакасини ошириш — ўқиш муддати — 4,5 ой.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳри, Октябрь революцияси кўчаси, 20-уй (1, 5-трамвайлар; 55, 22, 106-автобусларнинг «Аэроклуб» бекати).

В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университети томонидан **Ҳасанов Салий** номига берилган 159273 номерли йўқолган

ДИПЛОМ
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

М. Қориёқубов номидаги ўзбек давлат филармонияси

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

15, 16 ОКТЯБРЬ СОАТ 19.30да

ЛИРИК ХОНАНДАЛАР ВА РАҚҚОСАЛАР ДАВРАСИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Бутуниттифоқ профессионал бадиий коллективлар кўриги — конкурси ва Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати

Ўзбек ашула ва рақс «ШОДЛИК» ансамблининг солистлари: Фахриддин УМАРОВ, Ҳожиакбар ҲАМИДОВ, Бахтиёр ХОЛХЎЖАЕВ, Дилором ҚАЮМОВА, Новвотхон ЖЎРАЕВА, Карима ТОШИЛОВА, Райҳон АБДУЛЛАЕВА, Роза ҚАКУРИЕВА, Шоира ҒОЙИБНАЗРОВА, Таваккал ТУРСУНОВА.

Ўзбек халқ чолғу асбоблари ансамбли.
Программани Ўткир СИДДИҚОВ олиб боради.

«ШОДЛИК» ансамблининг бадиий раҳбари ва бош балетмейстери — Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Қодир МЎМИНОВ.

Музика раҳбари — Исматулла РАҲМАТУЛЛАЕВ.

БОЛАЛИК ҲАҚИДА ЭСДАЛИК

УШБУ СУРАТГА БИР НАЗАР ТАШЛАНГ-А. УЛАР БИР-БИРИГА ҲЕЧ ЎХШАМАЙДИ. КИЧКИНТОЙЛАРНИНГ ҚЎЛЛАРИГА ОЛГАН ЎЙИНЧОҚЛАРИГА ҚАРАБ УЛАРНИНГ ЮЗЛАРИДАГИ ҲАЯЖОН ВА ҚИЗИҚИШ, ҲАЙРАТЛАНИШ ВА ҒАМГИНЛИК ПАЙДО БЎЛАДИ.

«Сказка» фотосалонида болалар ўзлари севган ўйинчоқларга дуч келадилар ва у билан бажонидил ўйнайдилар. Тажрибали фотограф эса бир мунча диққатли дақиқаларни фотоплёнкага суратга туширади.

Йиллар ўтиши билан фотосурат хотирага айланиб, янада аҳамиятлироқ бўлиб қолади. Бола улғайиб, катта бўлади, катта қизиқиш билан оилавий альбом саҳифаларини варақлайди. Шунда у ота-онасидан миннатдор бўлади. Улар қачонлардир ўз фарзандларини «СКАЗКА» деб номланган ажойиб фотопавильонга олиб келишганини хотирлайди.

Қадрли ота-оналар! Агар сиз ўз фарзандингизга бир умрга арзирли совға қилмоқчи бўлсангиз, 1-Май кўчасида (Совет кўчаси муюлиши) жойлашган «СКАЗКА» фотопавильонига ташриф буюринг.

3, 22-трамвай; 4, 18-троллейбус, 72-автобус; метронинг — «Октябрь революцияси» станциясигача («Болалар дунёси» магазини ёнида) келиш мумкин.

ДАВЛАТ ИЧКИ ЮТУҚ ЗАЁМИ

ДАВЛАТ 1982 ЙИЛГИ ИЧКИ ЮТУҚЛАР ЗАЁМИ 1982 ЙИЛНИНГ 1 ЯНВАРИДАН 2002 ЙИЛНИНГ 1 ЯНВАРИГАЧА 20 ЙИЛ МУДДАТ БИЛАН ЧИҚАРИЛГАН.

ЗАЁМ ОБЛИГАЦИЯЛАРИ ОМОНАТ КАССАЛАРИДА БЕМАЛОЛ СОТИЛМОҚДА ВА СОТИБ ОЛИНМОҚДА.

Заём облигациялари 50 сўм ва 25 сўмлик қиймат билан чиқарилган. 25 сўмлик қийматдаги облигациялар эллик сўмлик облигацияларнинг ярим баҳоси ҳисобланади. Заём облигацияларининг даромади ютуқлар шаклида тўлаб борилади.

Заём ютуқлари облигацияларнинг асл баҳосини қўшиб ҳисоблаганда эллик сўмлик облигацияларга 10.000, 5.000, 2.500, 1.000, 500, 250, 100 сўм (қиймати 25 сўмлик облигацияларга ютуқнинг ярми тўланади) қилиб белгиланган.

10.000 сўмлик ютуқ эгаси навбатдан ташқари «Волга» автомобили ёки шу классдаги енгил автомобилни, 5.000 сўмлик ютуқ эгаси класси пастроқ бўлган бошқа маркадаги автомобилни олиш ҳуқуқига эга. Автомобиль баҳоси ва ютуқ пули ўртасидаги фарқни ютуқ эгасининг ўзи тўлайди.

Заёмнинг йигирма йиллик муддати давомида 160 марта ютуқлар тиражи ўтказилади: ҳар йили 8 тираж ўйналиб қуйидаги муддатларда ўтказилади: 15 февралда, 30 мартда, 15 майда, 30 июнда, 15 августда, 30 сентябрда, 15 ноябрда, 30 декабрда.

1966 йилги 3 процентли ички ютуқлар заёмининг ютуқлар тиражи ҳам ана шу муддатларда ўтказилади.

1966 йилги заёмнинг сўнгги тиражи 1986 йилнинг 30 июнида ўтказиб бўлингандан кейин облигацияларнинг эгаларига 1987 йилнинг 1 июлига қадар уларни омонат кассаларда курс фарқини тўламасдан 1982 йил Давлат ички ютуқлар заёмига имтиёзли шароитда алмаштириш имконияти берилади.

1966 йилги заёмнинг ютуқли облигациялари, шунингдек ана шу заёмнинг облигациялари, уларнинг асл баҳоси бўйича сотиб олиниши керак бўлган заёмлар 1983 йилнинг 1 июлига қадар тўловга тавсия қилиниши мумкин.

Ҳозирги пайтда аҳолининг қўлида бўлган 1966 йилги Давлат 3 процентли ички ютуқлар заёми аввалгидек омонат кассаларида бемалол сотиб олинади ва заёмнинг (1986 йилнинг 1 июлига қадар) муддати ўтгунча ютуқлар тиражида қатнашаверади.

1982 йилнинг Давлат ички ютуқлар заёми облигациялари аҳолининг пул жамғармаларини сақлашда қулай ва фойдали усулдир.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ДАВЛАТ МЕҲНАТ ОМОНАТ КАССАЛАРИ БОШҚАРМАСИ.

«ЭЛЕКТРОН МАТЕМАТИК»

Ҳозирги даврда бизнинг қимматли вақтимизни кичик электрон-ҳисоблаш машиналари тежаб қолиши мумкин. Микрокалькуляторлар юқори синф ўқувчиси, техника олий ўқув юртининг студенти, ҳисоблаш ходими ва инженернинг энг муносиб ёрдамчиси бўлиб қолмоқда.

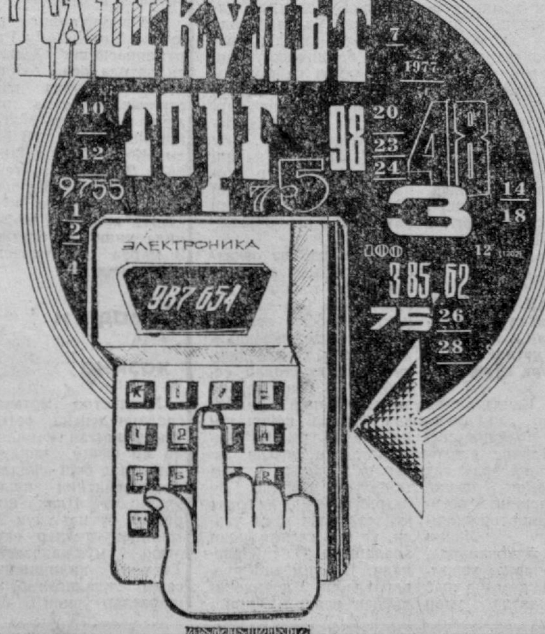

«ЭЛЕКРОНИКА» оиласидаги микрокалькуляторларнинг ҳаракат диапазони оддий арифметик аломатлардан тортиб то мураккаб инженерлик ҳисобларигача бажаришга қодир.

«ЭЛЕКТРОНИКА БЗ—38» инженерлик микрокалькулятори 28 жараённи бажара олади. Улар орасида даражалар, минутлар ва секундларда ифодаланган миқдорларни ўтказиш, илдиз чиқариш ва тескариси каби жараёнларни бажаради.

Микрокалькулятор СЦ — 30 типидаги иккита элементдан қувват олиб ишлайди. Биргина элементлар комплексининг ишлаш вақти — камида 600 соатдан иборат. Габарит ҳажми 5,5х55х91 мм.

«ЭЛЕКТРОНИКА БЗ—24Г» оператив «хотираси» бўлиб, ҳар қандай арифметик операцияларни, ҳисобларнинг натижаларини «эслаб қолган ҳолда» бажаради. Бу асбоб Давлат сифат белгисини олишга сазовор бўлган.

«ЭЛЕКТРОНИКА БЗ—30» микрокалькуляторини ишлатадиган техника олий ўқув юртининг студенти тасодифий хатолардан ҳоли бўлади. Бу «электрон математик» тўртта арифметик аломатни бажаради, квадрат илдизни чиқаради, даражага кўтаради ва процентларни ҳисоблайди, константа билан ҳисоблашни бажаради, тескари миқдорларни ҳисоблайди, аралашган ва тақрибий ҳисобларни чиқаради. Битта операцияни бажариш вақти бир секунддан ошмайди. Микрокалькулятор Д—0,06 типидаги иккита аккумулятордан ёки озиқланиш блоки ёрдамида ўзгарувчан ток тармоғидан қувват олиб ишлайверади.

ЭҲМлар — ҳисоб-китоблар юқори тезлиги ва аниқлигининг кафолатидир!

«Ташкульттορг»нинг магазинларидан «БЗ—21», «БЗ—30», «БЗ—36», «БЗ—38», «БЗ—24Г», «БЗ—32», «БЗ—18А», «БЗ—35» маркали «ЭЛЕКТРОНИКА» микрокалькуляторларини сотиб олишингиз мумкин.

МАГАЗИНЛАРНИНГ АДРЕСИНИ МАЪЛУМ ҚИЛАМИЗ:

3 — Халқлар дўстлиги проспекти, 5-квартал, 4-уй;
4 — Куйбишев шоссеси, 850-уй;
5 — Госпиталь бозори;
6/1 — Навоий кўчаси, шаҳар ярмаркаси;
6 — Навоий кўчаси, шаҳар ярмаркаси;
8/1 — Навоий кўчаси, янги шаҳар ярмаркаси;
9 — Каблуков кўчаси (Олой бозори ёнида);
9/2 — Олой бозори;
10 — Муқимий кўчаси, 1-уй;
11/1 — Биринчи Май бозори;
13 — М. Ҳасанова кўчаси, 33-уй (4-турар жой шаҳарчаси);
13/1 — Паркент бозори;
14 — Беруний кўчаси, 16-уй (Марказ — 27 квартали);

«ТАШКУЛЬТТОРГ».

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» Бутуниттифоқ бирлашмасининг Ўзбекистон агентлиги.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

15 ОКТЯБРЬ — ЖУМА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Рус музейи». 2-фильм. 20.05 «Дублёр». Бадиий фильм (БХР). 21.30 «Время». 22.00 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Спартак» — «Арарат». В. И. Ленин номли Марказий стадионнинг Спорт саройидан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида (22.45) — «Дунё воқеалари».

Марказий телевидениенинг иккинчи программаси

18.30 Янгиликлар. 18.50 «Қирғизистонимни шарафлайман». Фильм-концерт премьераси. 19.30 «Киносаёҳатчилар клуби». 20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 «Сизни қизиқтирган адабиётлар». 21.30 «Время». 22.00 «Менинг ҳаётим». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 3-серия.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

I

17.55 Кўрсатувлар программаси. 18.00 «Ёшлик» студияси кўрсатади. Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотига номзодлар. 18.45 «Ахборот» (рус.). 19.00 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Пахтакор». — «Черноморец» (Одесса). «Пахтакор» Марказий стадионидан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида — «Ахборот». 20.50 Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Ғ. Ёқубов концерти. 21.30 Москва. «Время». 22.00 «Хирмонингизга барака». 22.15 «Еввойи асал». Бадиий фильм. 23.55 Янгиликлар.

II

18.10 Кўрсатувлар программаси. 18.15 «Ўша мовий осмонда». Болалар учун телевизион бадиий фильм («Ўзбектелефильм»). 19.00 Ўқитувчилар учун консультация. В. А. Сухомлинский бошланғич синф ўқувчиларини ўқитиш ва ақлий ривожлантиришнинг бирлиги ҳақида (рус.). 19.30 «Туркман йигитлари». Телефильм. 20.00 Янгиликлар. 20.20 «Илмий изланиш клуби» (рус.). 20.50 «Қувонч ичимлиги», «Бешинчи ёз». Озиқ-овқат саноати ходимлари кунига бағишланган телефильмлар программаси. 21.30 МТ II.

16 ОКТЯБРЬ — ШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Время». 9.40 Н. Осипов номли Давлат академик рус халқ оркестрининг концерти. 10.20 «АБВГДейка». 10.50 «Спортлото»нинг 42-тиражи. 11.00 «Ота-оналар, Сизлар учун». 11.30 «Жаҳон халқларининг ижоди». 12.00 «Советлар ва ҳаёт». 12.30 «Псков тупроғида музикали учрашувлар». 13.30 «Давр ва ўзим ҳақимда». Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, шоир А. А. Сурков ижоди ҳақида телевизион ҳужжатли фильм. 14.30 «Духовой оркестр чалади». Телевизион кўрик-конкурс. Харьковдан олиб кўрсатилади. 14.50 «Рус музейи». 2-фильм. 15.25 «Дунё воқеалари». 15.40 «Мўъжизасиз-мўъжизалар». Киноилова: «Хотира ҳақида икки ҳикоя». 16.00 «Мен улкан одам бўлганимда». Бадиий фильм. 17.25 «Николай Метнер музикаси». Фильм-концерт премьераси.

18.30 «Ҳайвонот оламида». 19.30 Сиёсий шарҳловчи В. П. Бекетов суҳбати. 20.00 «Экранда — кинокомедия». «Эгизаклар». 21.30 «Время». 22.05 Чет эл эстрадасининг куйлари ва оҳанглари. 22.45 Хоккей бўйича СССР чемпионати. МАСК — «Спартак». 2- ва 3-даврлар. В. И. Ленин номли Марказий стадионнинг Спорт саройидан олиб кўрсатилади. 23.55 Янгиликлар.

Марказий телевидениенинг иккинчи программаси

18.15 Халқаро обзор. 18.30 Москва. Консерваториянинг Катта зали. СССР Давлат академик симфоник оркестрининг концерти. 20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 «Здоровье» илмий-оммабоп программаси. 21.30 «Время». 22.05 «Бугдойзорлар орасида». Бадиий фильм.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

18.10 Кўрсатувлар программаси. 18.15 «Мультипанорама». Болалар учун кинокўрсатув. 19.00 «Қувноқлар даврасида». 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Поз-неъмат бунёдкори». 20.00 «Дунё воқеалари». 20.30 «Ахборот». 20.50 СССР ташкил топганлигининг 60 йиллигига. «Даврамизга марҳабо!». Қорақалпоғистон АССР ва Ўзбекистон областлари бадиий ҳаваскорлик коллективларининг телевизион фестивали. Экранда — Бухоро области. 21.30 Москва. «Время». 22.05 СССР ташкил топганлигининг 60 йиллигига. Даврамизга марҳабо!». Қорақалпоғистон АССР ва Ўзбекистон областлари бадиий ҳаваскорлик коллективларининг телевизион фестивали. Экранда — Бухоро области (давоми). Кўрсатув тугагач — Кўрсатувлар программаси.

Тожикистон телевидениесининг программаси

18.25 Кўрсатувлар программаси. 18.30 Мактаб ўқувчилари учун. «Костёр». 19.00 «Новости». 19.20 «Асрлар садоси». Ҳужжатли фильм. 19.30 «Бизнинг шарқ». Халқаро мавзуларда суҳбат. 20.00 «Ахбор». 20.25 Киноламҳа. 20.30 «Гулдаста». Ижодкорларнинг республикада хизмат кўрсатган артист Т. Собиров билан учрашуви. 21.30 МТ II.

Тошкент шаҳар наркологик диспансери коллективи бош врач А. Р. Раҳматуллаевга рафиқаси

Муқаддас Холматовна РАҲМАТУЛЛАЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

4 бет ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000 Тошкент — ГСП Ленин кўчаси 41 ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат — 33-57-02; бўлимлар: партия турмуши — 32-53-66; саноат 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги — 32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ — 32-54-19; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари 32-55-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот — 33-28-95; спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари — 32-55-32; хатлар — 33-79-70; эълонлар бўлими — 33-81-42; нашриёт диспетчери 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 33-90-50.

Р — 13596. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси Тошкент шаҳри. В-2524. Индекс 64691. 9